Viata studenteasca

39

CERCETAREA — continuitate plus autorăspundere

Lucrările Plenarei C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie 1967 subliniază în mod hotărît că o cercetare tehnică ştiinţifică se numără printre fazele cele mai importante ale reproducţiei sociale, încadrîndu-se tot mai mult în însăşi producţia materială. Epoca actuală arată că de rezultatele cercetării ştiinţifice şi de modul aplicării lor în practică depind în măsură crescîndă dezvoltarea şi modernizarea economiei naţionale.

În acest curent de investigaţie ne putem încadra şi trebuie să ne încadrăm şi noi, studenţii, aceasta contribuind la formarea noastră ca intelectuali şi aducînd în acelaşi timp o contribuţie, pe măsura cunoştinţelor noastre, la devansarea cercetărilor ştiinţifice. Scriu rîndurile de faţă ca membru al cercului de „Mecanisme" de la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic din Cluj. Disciplina „Mecanismelor" constituie unul dintre primele contacte ale studentului politehnist cu lumea transportului şi transformării de mişcări şi energii. Subliniez aceasta pentru a facilita înţelegerea faptului că formaţia noastră de viitori ingineri implică în mod necesar înţelegerea şi capacitatea de imaginare a multiplelor mişcări de care pomeneam, pentru

Dan CÂNDEA
student, anul IV, T.C.M. —
Institutul politehnic din Cluj

(Continuare în pag. 2)

LINIŞTE! CONCERT...

Marţi, 13 noiembrie, a avut loc al doilea concert din ciclul pentru studenţi, susţinut de orchestra simfonică „George Enescu", colectiv artistic emerit. Holurile de marmură ale Ateneului Român au fost invadate de cîteva sute de studenţi melomani, tineri iniţiaţi în acustica şi în rezonanţa concertelor simfonice. Printre ei, profesori venerabili şi cu tîmple cărunte, acordînd acestei seri o atmosferă de sobrietate şi elevaţie academică. Programul, ales după preferinţe variate, din diferite unghiuri de... audiţie, a oferit vii satisfacţii, mai ales prin prisma melodicităţii şi sonorităţii partiturilor alese : *„Uvertura la Maeştrii cîntăreţi din Nürnberg"* de Richard Wagner, *„Variaţiuni pe o temă Rococo Op. 63"* de P. I. Ceaikovski, *„Tarantella pentru orchestră"* de Marţian Negrea şi *„Un american la Paris"* de G. Gershwin. Iată opiniile celor doi protagonişti, ale dirijorului şi solistului în legătură cu publicul studenţesc şi concertele studenţeşti :

Mircea Cristescu : *Publicul studenţesc mi-e intim şi mă tulbură întotdeauna prin prospeţimea sa, prin simplitatea şi receptivitatea sa la ceea ce frămîntă un muzician în acţiunea de a transmite prin orchestră ideile şi sentimentele alese ale muzicii. Aş zice că e mult mai plăcut, mai emoţionant să cînţi pentru studenţi decît pentru auditorii obişnuiţi, pentru că primii vin aici să înveţe, iar ceilalţi să judece, să asculte uneori plictisiţi şi blazaţi.*

Radu Aldulescu : *Am ales „Variaţiuni pe o temă Rococo" de Ceaikovski, pentru că îmbină armonia tehnică, virtuozitatea, cu efecte sonore admirabile, care îl pot cîştiga pe ascultător şi pentru viitoare concerte. De altfel, să ştiţi că publicul studenţesc mi-e drag pretutindeni şi n-am refuzat să cînt în mod special pentru el, fie că mă aflam la Santiago, Bilbao, în Spania, la Jena, Weimar, Erfurth, în R.D.G. sau în Bulgaria...*

Voichiţa ROTARU

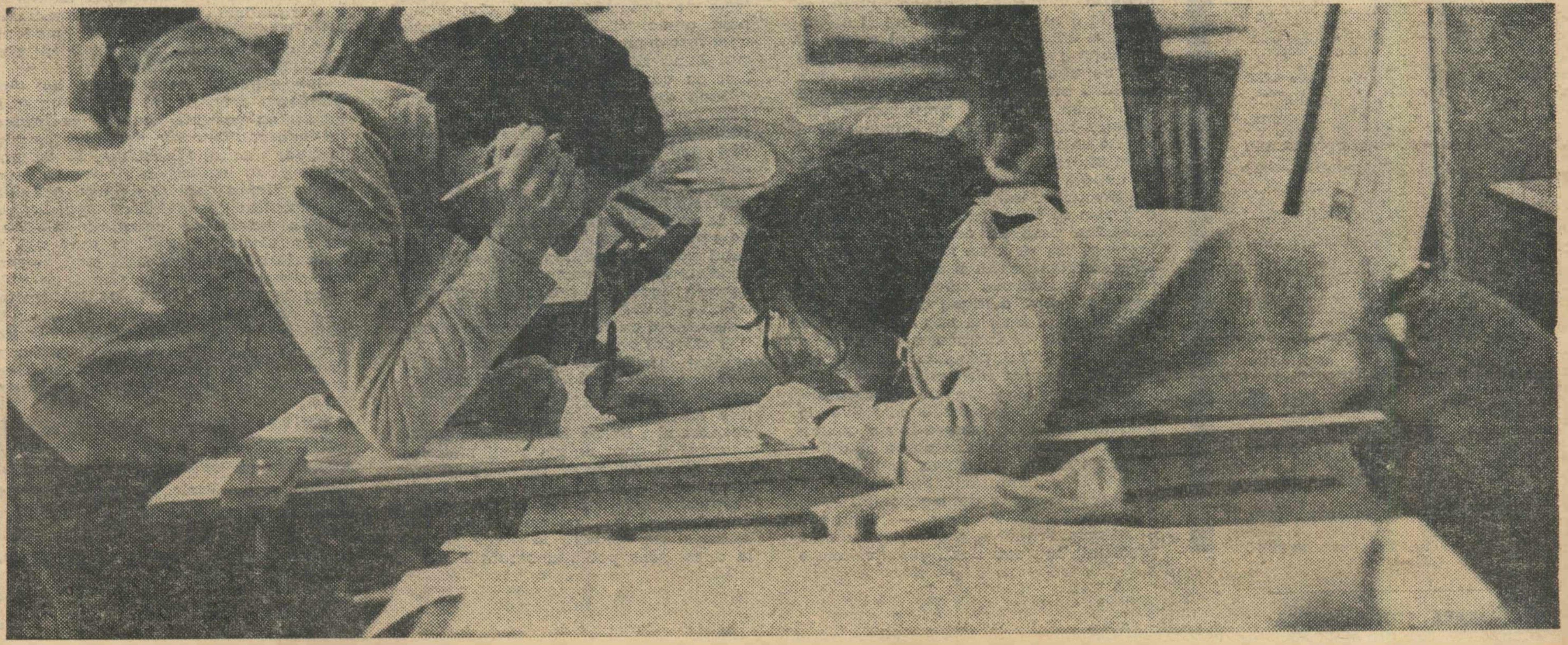
Atelierul A6 e o încăpere largă, luminoasă, în care „trebăluiesc" aplecaţi asupra planşetelor treizeci şi doi de „boboci" arhitecţi din anul I B. E zi de predare; la ora 20,30 ultimele planşe trebuiesc predate la catedră. Şi poate de aceea e atîta linişte în atelier, atîta rîvnă, atîta încordare pe chipurile care pînă mai deunăzi îţi zîmbeau din uniforma de licean...

Se execută planşa nr. 3, avînd ca temă proiectarea unui pavilion de ape minerale. Dan Oculescu şi-ar construi pavilionul din materiale locale şi din prefabricate, cu zid de piatră şi pardoseală de dale; Eugenia Ionescu şi-l vede clădit din piatră naturală, beton şi cărămidă, într-un parc, la o intersecţie de alei; Gabriela Şoîngeanu şi l-ar construi numai din piatră, cu acoperişul din lemn şi ţiglă, aşezat pe o placă din beton armat, fără ziduri de susţinere, ci doar cu ziduri-ecran, iar Gheorghe Albu optează pentru forma pătrată a pavilionului, clădit din piatră cioplită, din beton armat şi din plăci de mozaic, cu acoperişul de ţiglă în formă de solz.

Plecăm „în vîrful degetelor". Tatiana Costin ne urmăreşte cîteva clipe cu privirea, fără să ştie că pe obrazul drept are o pată de tuş cît o garoafă. Pe coridor îmbulzeală : cineva a lipit la afişier un anunţ propriu nedezminţitei predilecţii pentru glume a studenţilor arhitecţi : „Blestem ! Să rămînă repetent cel care nu mi-a spus că a găsit miercuri dimineaţa în amfiteatru o trusă maron cu fermoar ! Dacă o aduce sîmbătă Adinei Deşcu din grupa 41, ridic blestemul. Eu".

Dragomirna HARITON

UN MOMENT DE... ARHITECTURA

VS

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 39

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XII

MIERCURI 22.XI.1967

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". București. Redacția: Str. Brezoianu, 13. Telefon : 14 02 15

ATITUDINEA STUDENȚEASCĂ

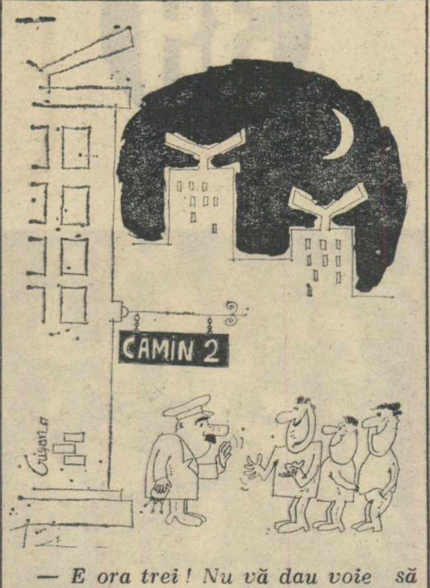
CERCURILE PRACTICE EXISTĂ DEOCAMDATĂ DOAR TEORETIC

Într-o discuție la Casa de cultură a studenților din București, cineva remarca : „Fără îndoială cele mai frecventate cercuri sînt cinemateca, cercul de arte plastice și cel de dansuri moderne. În special dansul merge ca pe roate, participanții au ajuns la a opta figură de tango!" (sic!).

E îmbucurător că studenții se dedică cu pasiune muzicii, dansului, filmului sau artelor plastice. Dar toate acestea sînt de mult cunoscute și nu le mai punem în discuție.

În ultima vreme se impune însă tot mai mult necesitatea de a răspunde preocupărilor unor studenți care doresc să desfășoare în timpul liber activități practice. Necesitatea organizării unor astfel de activități a fost subliniată în mai multe rînduri, atît cu prilejul celei de a VI-a Conferințe a U.A.S.R., precum și ulterior. Se preconiza înființarea unor cercuri de dactilografie, de stenografie, de conducere auto, de navo și aeromodelism, de construcții de machete și altele, după specificul, experiența și tradițiile centrelor universitare.

În acest sens Ministerul Învățămîntului a inițiat discuții, a întocmit studii, proiecte și referate. Există la Direcția generală a activităților educative și problemelor studențești, studii complexe întocmite pînă la amănunt, cu grijă pentru rezolvarea economicoasă și practică, dar toate sînt... „în curs". Și din parcurgerea lor reiese că în munca depusă pînă acum există două inadvertențe : una de preocupare și una de timp. Prima : dacă s-a dat toată atenția cercurilor de stenodactilografie, dactilografie și conducere auto (justificată, dar numai din punct de vedere al problemelor cotidiene pe care le ridică) s-a acordat prea puțin interes celorlalte : abia de acum încolo vor avea loc discuții și schimburi de experiență. Și a doua : cînd se prevede în referate întocmite abia în septembrie înființarea unor cercuri în anul universitar în curs, există probabilitatea (practic dovedită) ca termenul prevăzut să nu poată fi respectat. Spre exemplu, datorită complexității problemelor de organizare, cercurile de dactilografie și conducere auto nu vor lua ființă în anul universitar 1967—1968 (deși ultimele referate prevăd acest lucru).

— E ora trei ! Nu vă dau voie să intrați !
— De ce ?... Doar sîntem în grup organizat...

Caricatură de V. CRIȘAN

Mai aproape de realizare se află cursul de stenografie, care implică o organizare mai simplă și nu ridică probleme de utilaj. Cursurile de stenografie vor funcționa pe lîngă Universitate și Academia de studii economice din București, instituții în care există deja o experiență acumulată.

Salutăm această măsură binevenită dar, deocamdată, singulară. Căci, deși studenții altor centre universitare (Iași, Galați, Timișoara) ar fi și ei amatori de asemenea cursuri, din cîte cunoaștem, în centrele respective nu s-a întreprins încă nimic în întîmpinarea dorințelor acestora. Sîntem convinși că studenții ar primi cu entuziasm și înființarea pe lîngă casele de cultură a unor cercuri de conducere auto. Din păcate, modul în care sînt tratate aceste probleme de către factorii răspunzători face să apară ca puțin probabilă realizarea acestui deziderat al studenților în cursul acestui an universitar..

Elisabeta CONSTANTINESCU

RECOMANDAT EXPRES

COMISIA CU BUCLUC

Spitalul unificat de studenți din București a fost în mod neașteptat... amputat de o secție de cea mai mare importanță : **secția de chirurgie.** Măsura a fost luată în urma hotărîrilor unei comisii a direcției generale „Sănătate și prevederi sociale" din Ministerul Sănătății. Și astfel studenții care ar trebui internați în secția de chirurgie — nu ne referim și la urgențe — sînt purtați pe drumuri către alte spitale. **Dr. M. ALEXANDRESCU, directorul spitalului studențesc,** a încercat să se descurce „pe plan local", mai ales că sala de intervenții chirurgicale n-a fost (totuși !) desființată. S-a realizat astfel un acord, privind internările, cu spitalul P.T.T.R., acord pe care directorul trebuie să-l întărească telefonic la fiecare caz ; s-a încercat fortuit internarea unor studenți în secția medicală a spitalului... În ciuda acestor eforturi, greutățile inerente unei asemenea desființări nu pot fi înlăturate atîta timp cît spitalul studențesc nu-și va recăpăta înapoi secția. În loc să sesizeze conducerii Ministerului Sănătății rezolvarea necesității stringente a găsirii unui nou local, corespunzător, pentru policlinica și spitalul studențesc, respectiva comisie ministerială a găsit o soluție cam ciudată. Le-am aminti că studenții nu pot primi această complicată situație ca o rezolvare definitivă și așteaptă o atitudine mai judicioasă față de asistența lor medicală.

CE URMEAZĂ DUPĂ „Z" ?

Ritmul accelerat al construcției căminelor studențești va ajunge să-i pună în încurcătură pe edili. La complexul studențesc Regie II blocurile sînt botezate în ordine alfabetică, conform tradiției unei lipse de imaginație de lungă durată. Ultimul bloc dat în folosință poartă litera „P" ; alte blocuri și o cantină sînt în construcție. Ca o amenințare implacabilă, sfîrșitul alfabetului se apropie. Ei, să vedem atunci ce urmează după „Z" ?

Cercetarea = continuitate plus autorăspundere

(Urmare din pag 1)

ca apoi să ne gîndim la posibilitățile de a le realiza. Dar pentru a ne exersa fantezia, cercurile științifice trebuie să aibă la dispoziție laboratoare și ateliere bine utilate. **Am remarcat faptul că se obțin rezultate frumoase la cercurile ce abordează teme pentru care există o bază materială experimentală bine pusă la punct, participarea studenților fiind și ea mai entuziastă în aceste cazuri.**

Un alt aspect al problemei este acela că trebuie să facem totul pentru a crea noi înșine. Nu trebuie să așteptăm ca — așa cum se întîmplă adesea — cadrele didactice care ne conduc să lucreze, iar apoi noi să luăm totul de-a gata și să memorăm pentru a expune la sesiunea de comunicări științifice. Aceasta poate constitui o formă de cunoaștere, nu reprezintă însă și una de cercetare.

Privitor la desfășurarea în timp a muncii la cercuri, părerea mea este că, începînd cu anul III, cînd se trece propriu-zis la pregătirea de specialitate, este indicat să se creeze colective de studenți deciși să lucreze într-o anumită direcție pînă la terminarea studiilor. În acest fel se vor putea aborda probleme de o importanță mai amplă. În anii mari, aceasta devine posibil — și în același timp necesar — deoarece pe simpla durată a predării unui curs (deci într-una sau două ședințe lunare ale cercului științific) nu se poate ajunge la realizări satisfăcătoare. Continuarea activității pînă la sfîrșitul studiilor oferă posibilitatea alegerii unei teme de diplomă din domeniul studiat pînă atunci și înlesnește prezentarea unei teze pentru examenul de stat mult mai bună decît cea făcută în cele 3 luni pe care le avem la dispoziție.

Dacă analizăm lucrurile în mod critic, vom vedea că se mai întîmplă ca unii studenți să se înscrie într-un cerc științific doar pentru a amortiza „șocul" unui examen greu la disciplina respectivă, în sensul că doresc să facă „o impresie bună" care să atîrne în balanță în mod favorabil la acordarea notei de examen. Cazurile de membri ai cercului care să cadă la examen tocmai la disciplina respectivă (sau să dea dovada lipsei de pregătire) sînt anacronice și trebuie să dispară, fiind incompatibile cu demnitatea universitară !

O măsură care ar impulsiona în mod evident cercetarea științifică studențească ar fi includerea acesteia în planul de muncă al colectivelor de cercetare din catedre. În primul rînd, prin aceasta ni s-ar da încredere în forțele noastre, și apoi ne-am simți mult mai obligați moralicește. Există părți ale proiectelor mari care ne sînt pe deplin accesibile, există încercări, determinări de laborator pe care un colectiv bine închegat de studenți le poate realiza. **În acest sens pot cita cercurile de pe** lîngă catedrele de „Tehnologia construcțiilor de mașini" și „Organe de mașini" (disciplina „Mașini de ridicat și transportat"). Finalizarea muncii acestor cercuri științifice sub forma unei părți a unui agregat care să funcționeze bine este cel mai bun stimulent pentru o susținută activitate viitoare.

Sub aspectul necesităților de timp problema este destul de spinoasă la facultatea noastră datorită programului încărcat. O medie de 35 ore pe săptămînă, plus alte minimum 35 de pregătire, duc implicit la 10 ore de lucru zilnic. Ținînd cont și de alte activități extrașcolare, înseamnă că, de multe ori, pentru munca de cercetare științifică nu ne rămîne timpul pe care noi ni l-am dori. După cum știm, însă, se preconizează o serie de măsuri pe linia îmbunătățirii sistemului de învățămînt, care să descongestioneze orarele și să introducă cursuri suplimentare facultative. Așteptăm aceste măsuri cu încrederea că ele vor duce și la întărirea muncii de cercetare științifică a studenților.

Sperăm totodată ca apropiata Conferință pe țară, a noua, a cercurilor științifice să se soldeze pe lîngă bilanțul, neîndoielnic, fructuos al cercetării științifice studențești și cu concluzii concrete, menite să ducă la îmbunătățirea acestui sector de activitate.

CONVORBIRI

PROFESORUL ȘI ORAȘUL

Profesorul Valeriu L. Bologa este una din cele mai familiare siluete ale Clujului medical. Cu bastonul său (dintotdeauna inutil) învîrtit într-o mînă, cu geanta de manuscrise în cealaltă, dascălul a 40 de generații de doctori străbate încă vioi străzile cetății, lunecînd zilnic, ca într-un leagăn, de pe dealul Cetățuii, unde locuiește, pînă pe strada Pasteur, unde își are cabinetul, din celălalt deal, al Feleacului, în cartierul plin cu clădiri somptuoase și înecat în vegetație care ar putea fi denumit paradisul studenților.

În drum întîlnește prieteni și cunoscuți, cu care stă de vorbă pe îndelete, cu aerul că nu e grăbit niciodată, lăsînd impresia că a adus cu sine din celălalt veac rețeta miraculoasă de a fi veșnic calm, de a stăpîni vremea, de a o ține strîns sau de a o lăsa liberă, ritmînd-o după necesități.

Este idolul studenților mediciniști, în fruntea cărora a defilat ani la rînd pe străzile orașului, cîntînd Gaudeamus, în zori, după banchetele de absolvire.

Într-o funestă vară, nu de mult, medicinei clujene i-au murit nu mai puțin de patru profesori titulari, fapt de care se leagă o anecdotă: următoarea victimă a destinului se nimerea să fie, de fiecare dată, aducătorul ultimului salut la înmormîntarea precedentă. Cînd, la cel de-al patrulea mormînt, nimeni nu mai cuteză să facă oficiul de retor, singurul refractar la superstiție a fost profesorul Bologa.

Optimist, inflexibil la prejudecăți, pozitiv în tot ce face, dascălul de istoria medicinei își va petrece peste patru zile aniversarea a trei sferturi de veac în cabinetul pe care nu încetează să-l umple cu prezența sa zece ore pe zi. De aici au ieșit, de-a lungul anilor, cele aproape trei sute de lucrări publicate, cele șase sute de articole și recenzii, aici a primit cu reținută modestie, rînd pe rînd, scrisorile prin care 14 academii și societăți științifice din Franța, U.R.S.S., S.U.A., Germania, Olanda, Iugoslavia, Cehoslovacia, Anglia, Italia, Suedia, Grecia și-l revendicau ca membru de onoare sau corespondent al lor. Un cabinet faustic, întins, dincolo de cadrele ușilor, pe suprafața mai multor odăi. Cîteva mese alăturate formează biroul propriu-zis, acoperit rectangular cu dosare, cărți, caiete deschise, cu tocuri simple de lemn, călimări, sticluțe de clei, timbre decupate, lumînări, ștampile, ibrice, mere mari roșii, de basm, și pachete de țigări. Alături — un divan ostășesc.

Sub lumina neonului (singurul element modern din această străveche încăpere), profesorul Bologa se ridică la pasajele mai patetice ale convorbirii noastre și face pași mari, pansivi, prin fața rafturilor de scîndură prăfoasă, în care se adăpostesc cele 50 000 volume ale bibliotecii.

Un liceu ideal

Pentru că sînt convins că nu se poate vorbi de o universitate ideală fără a ști ce înseamnă un liceu ideal, îmi voi permite să evoc marele liceu brașovean „Andrei Șaguna", pe care l-am absolvit Octavian Goga, Bogdan-Duică, Sextil Pușcariu, Ion Lupaș, Ioan Goia, eu și atîția alții, în anii premergători Unirii din 1918. Aveam acolo o serie de profesori admirabili, cu o viziune universitară, care știau să ridice cursurile ultimelor clase la un nivel aproape academic: **nu multe, ci mult!** Era o școală de factură clasică, dar pe lîngă o temeinică pregătire umanistă ea dădea elevilor cunoștințe extrem de moderne din domeniul științelor naturii.

Aurel Ciortea, de pildă, profesorul de fizică și matematică, a făcut cu noi în 1910 un experiment pedagogic foarte riscat. Condensînd materia din programul oficial, ne-a dat ceea ce se cerea din acest program și apoi ne-a predat calculul diferențial și integral, practicat pe atunci doar la universitate. La „matură" (bacalaureatul acelor timpuri), comisarul gubernial venit să supravegheze examenele, și care ne privea cu ochi foarte critici, a rămas pur și simplu stupefiat de răspunsurile noastre. Tot Aurel Ciortea a făcut un lucru nemaipomenit: a încropit un laborator de lucrări practice. Primul aparat Röntgen din Brașov a apărut nu la spital, ci la cabinetul de fizică al liceului, unde, lucru hazliu, bolnavii cu picioarele rupte din oraș veneau să-și facă radioscopia. Mai mult, profesorul nostru ne-a dezvoltat elementar teoria relativității a lui Einstein la scurt timp după ce acesta și-o enunțase!

Liceul brașovean era în aceeași măsură un focar de educație națională. Elevii săi se adunau cam prin clasele V și VI, veniți din toate colțurile Ardealului și Banatului, unde urmaseră școli străine. Locuiau în Scheiul lui Anton Pann, unde se formase cu timpul o magmă românească. Veneau de la țară însoțiți de saci cu mălai, slănină și brînză. Nu știau scrie românește și atunci încăpeau pe mîna lui Axente Banciu, profesorul de limbă română. Era un om sever și într-un singur an, în clasa a VI-a, ne învăța să vorbim corect și să scriem românește. El ne pregătea pentru revelațiile care ne veneau în anii următori de la ceilalți mari profesori ai noștri.

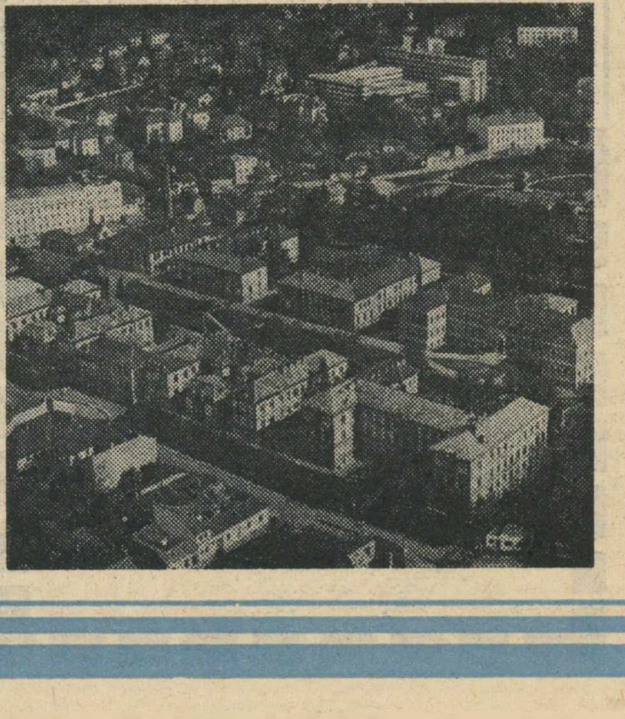
E semnificativ că — într-o statistică pe care mi-am făcut-o odată despre absolvenții puținelor școli românești din Transilvania intrați în cariere practice: medici, ingineri, ingineri agricoli și silvici — numărul „șaguniștilor" era de departe cel mai ridicat. La fel, în corpurile de voluntari ardeleni care au combătut, în cursul primului război mondial, în armatele Antantei, brașovenii au dat procentele cele mai masive — și, odată cu aceasta, spiritul!

Apropierea cu **țara veche** și osmoza culturală foarte intensă între Brașov și București ne dăduseră din capul locului un orizont pur, de gîndire și simțire românească, absolut lipsit de contingențe regionale. Așa cum, elevi, învățasem să ne dezbărăm de dialectele noastre locale, am știut pe urmă să privim totul numai prin prisma intereselor generale.

Gestația unei generații

Caracteristica medicinei românești e că a știut să se inspire întotdeauna de la școli medicale în plin progres, de dincolo de hotare, și după aceea să meargă singură pe linia progresului. Vioiciunea spirituală ne-a făcut mereu, pe români, să nimerim o cale bună, să nu ne pierdem nici într-un practicism prea îngust, nici — pe de altă parte — să nu scăpăm terenul realității de sub picioare.

Așa s-a născut, în anii de după 1918, fenomenul pe care analele științei noastre l-au cunoscut sub denumirea de „școala medicală clujeană". O generație tînără, entuziastă, generoasă, reprezentată prin numele profesorilor Hațieganu, Iacobovici, Iuliu Moldovan, Nițescu, Papilian, venea să se afirme strălucitor pe plan național și european, sintetizînd experiența școlii franceze primite de la București (activitate clinică în scop hipocratic, fecundată de toate noile tehnici terapeutice aduse de știință, dar care n-au devenit dominante, cum s-a întîmplat în țările anglo-saxone și americane) cu vestigiile medicinei vieneze (preocupări legate mai puțin de terapeutică, mai mult de diagnostic, acesta din urmă bazat pe metode intuiționale). Îmbinînd umanul cu tehnicul, hărăzind universității un rol de eradiere, îndreptat spre îmbunătățirea sănătății publice în chip preventiv, dînd pentru asta greutate specifică învățămîntului de igienă socială, Clujul a devenit o cetate a medicinei democratice, realiste.

Nu trebuie uitat, apoi, spiritul de echipă care a animat lupta acestor pioneri. Mă gîndesc nu numai la colaborarea diferitelor specialități, ci și la fraternitatea ce prezida colectivele propriu-zise. Deși exista încă de pe atunci obiceiul ca lucrările pornite de la catedre să fie semnate de profesor în întîiul loc, mari maeștri ca Hațieganu și Iacobovici evitau să se supună acestei tradiții. Nu întîmplător, de sub mîna — **din creierul lor**, aș zice — au ieșit atîția tineri docenți de mare valoare.

Omul indivizibil

În situația actuală, cînd medicina este pulverizată în atît de numeroase specialități și subspecialități, cu tendința ca majoritatea medicilor să fie numai specialiști și hiperspecialiști, este nevoie de un corectiv care să ducă spre o viziune sintetică. Omul sănătos și omul bolnav — care în mod ideal trebuie să preocupe egal pe medic — nu se pot COMPARTIMENTA. Omul trebuie privit în întregimea sa și în corelațiile sale cu mediul natural și cu mediul social. Din punct de vedere tehnic, specializarea și chiar hiperspecializarea sînt azi inevitabile și absolut necesare, dar ele nu au voie să ducă la pierderea personalității medicului, care trebuie să fie sintetică și ea, ca și obiectul — unic și indivizibil — căruia se adresează. Or, această trăsătură nu se poate păstra decît, întîi și întîi, printr-o mare cultură generală și decît, în al doilea rînd, printr-o privire cuprinzătoare, integralistă, a înseși științei și practicii medicale. În noianul de amănunte care ne copleșesc azi, cunoașterea marilor linii evolutive ale medicinei (care, cu cît mergem înapoi, sînt din ce în ce mai simple și mai lămurit detectabile) și cunoașterea gîndirii hipocratice, în simplitatea ei monumentală, ne ajută să desprindem ceea ce este esențial de ceea ce este accesoriu, secundar, uneori chiar o modă trecătoare. Iată rostul modern și permanent al Istoriei medicinei!

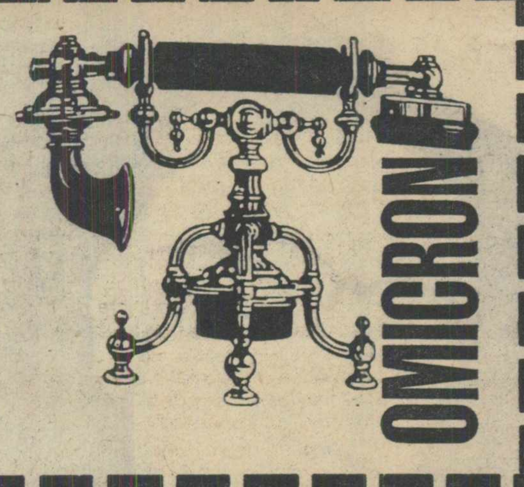
Non omnis moriar

Un adevărat om de știință trebuie să fie totdeauna și un dascăl. Nu este permis ca enormul capital de cunoștințe și de experiență acumulat de el să piară odată cu dispariția lui fizică. El trebuie să devină CAP DE ȘCOALĂ. Nu cred că poate exista bucurie mai mare decît aceea cînd un astfel de dascăl constată că elevul său îl depășește. **Non omnis moriar!**

★

Ieșit pe stradă trec, sub norii de noiembrie, printre clădirile sumbre ale clinicilor înghețate și privesc bolnavii ce-și fac, în halate vișinii, plimbarea prin curți, gîndindu-mă, nu fără temei, că asupra fiecăruia din ei se revarsă atît sau mai mult din strădania acestui patriarh aplecat și acum, la un minut după plecarea mea, asupra cărții și caietului.

Romulus RUSAN

ŞI TOTUŞI, CINE E STĂNILĂ ARITINA ?

Cu cîteva zile în urmă, la unul din căminele Institutului agronomic din Bucureşti, a fost prinsă furînd studenta Stănilă Aritina din anul IV al Facultăţii de medicină veterinară. Dialogul care urmează a fost stenografiat în timpul adunării generale a anului respectiv, unde a fost pusă în discuţie calitatea de studentă şi de U.T.C.-istă a Aritinei.

★

— Pe unde trecea ea parcă treceau lăcustele, tot ce era lucru de valoare dispărea...

— În toate căminele în care a stat se fura ca în codru. A mai fost izgonită din două facultăţi pentru furt...

— Noi o bănuiam de mult... Se zice că are la C.E.C. 47.000 lei pentru maşină...

— Ah ! Nu e nimeni să ne vadă cum luăm poziţie împotriva acestor manifestări nesănătoase ! Cum le criticăm. Cît de puternic e colectivul nostru ! Cît de omogen ! Nu vrem să fim doar defăimaţi !, zise cineva, adînc neliniştit. aşezîndu-se la loc, probabil transpirat de efortul său oratoric.

Toţi acuzau, toţi repudiau, toţi erau de acord cu excluderea din U.T.C. şi exmatricularea ei. Şi totuşi... Totuşi oamenii aceia, colegii ei, tovarăşii de bucurii şi emoţii, de tristeţi şi de griji, stătuseră alături de ea patru ani şi n-o cunoşteau. Se vedea asta din cuvintele fiecăruia : vorbeau de notele ei foarte bune, de firea ei schimbătoare şi numai cineva avea vagi şi îndepărtate bănuieli... În rest. nimic. Nimeni nu-i era prieten, nimeni nu-i era apropiat, nimeni niciodată nu-ncercase să se apropie în vreun fel de ea. (Şi fata mai fusese izgonită din două colective pentru furt...) Am stat la şedinţa U.T.C. în care i s-a votat exmatricularea. Totul părea foarte firesc, nimeni nu se alarmase, nimeni nu votase împotrivă şi după şedinţă toţi au plecat acasă probabil liniştiţi, probabil uitînd. Mi-am amintit că mă aflu în acelaşi colectiv în care în urmă cu cîteva luni se ivise durerosul caz de imoralitate al Nicoletei Tutelcă. Nici nu s-a aşternut bine uitarea peste el şi acum s-a ivit altul : Stănilă Aritina.

Cînd am plecat de acolo, cu o senzaţie de uscăciune şi de nevoie de aer rece şi apă, m-am gîndit la formalismul atît de inutilei şedinţe la care Stănilă nici nu venise măcar. Dar mi-am dat apoi curînd seama că de fapt din şedinţă nu lipsea numai ea. Lipseau şi opinia şi cunoaşterea de sine, lipsea adevărata şi umana colegialitate necesară unui colectiv studenţesc, lipseau verigile acelea de sudură care-i întăresc şi-i alătură pe oameni spre gînduri comune şi nobile.

Şi poate fără să vrea, studenţii de-acolo şi le furaseră singuri...

SCURT—METRAJ NOCTURN

„Sînt interzise vizitele băieţilor în camerele fetelor" — cam aşa ar trebui să sune motto-ul scurt-reportajului turnat („reconstituit") după realitate în urmă cu cîteva zile pe platourile de la Complexul studenţesc Grozăveşti, la „studioul" blocului A cu „echipa" camerei 42 şi avînd în rolurile principale pe Stoicescu Marioara, Săpunaru Florica din anul al III-lea de la Facultatea de biologie, un paznic de noapte şi doi băieţi rămaşi (deocamdată) necunoscuţi. Filmul debutează într-un cadru nocturn misterios (şi nu prea...) sau mai bine zis într-un cadru de fereastră la parterul unui bloc : două umbre se desprind din întunericul unui cămin şi încearcă să intre în întunericul de afară. Încearcă numai. Nu reuşesc (deocamdată !) pentru că sînt opriţi de paznicul complexului. Dar misterul e mister şi cele două umbre în loc să se legitimeze îl trîntesc la pămînt pe omul ordinei şi se pierd în întunericul şi ceaţa nopţii de toamnă. Ridicîndu-se, paznicul identifică uşor camera din care au ieşit cei doi şi care sînt locuitoarele ei. Numele „umbrelor" deocamdată n-au fost dezvăluite. Aici se sfîrşeşte filmul nostru de scurt metraj. Aşteptăm anunţatele serii, a-ntîia (în care vom vedea cum a procedat comitetul de cămin) şi a doua (în care se va lămuri ce atitudine au luat decanatul şi asociaţia).

APĂ VIE

În viaţa Clujului universitar a apărut un moment care răscoleşte obişnuitul, îi aprinde semnificaţiile şi le amplifică. Informate din timp, maşinile televiziunii au venit la faţa locului să colecteze prin cabluri emoţiile din sala de spectacole. Asta pentru că la casa de cultură se inaugurează o expoziţie şi se prezintă un spectacol neobişnuit.

Dar să vedem de la ce s-a pornit. În vară, o brigadă de documentare folclorică formată din 32 studenţi de la diferite institute au plecat cu maşina centrului universitar într-o „expediţie-turneu" printr-o serie de sate din regiunile Crişana, Maramureş şi Cluj. S-au dat spectacole în comunele natale ale unor studenţi din brigadă şi fiecare a căutat să arate colegilor ce este mai durabil şi emoţionant în folclorul satului său. Pregătit astfel, spectacolul de azi a devenit o confesiune neobişnuită. S-au prezentat cîntece învăţate de la părinţi, strigăturile auzite de la horă, însoţite de nostalgia locurilor de unde-am venit la oraşe majoritatea dintre noi.

Dumitru Fărcaş — dirijorul orchestrei — cîntă la taragot două melodii maramureşene. Sînt melodii din GROŞI, satul său maramureşean, în care laureatul mai multor concursuri de artă studenţească a venit să arate oamenilor ce a învăţat prin lume. Din Ciucea — Viorica Măgureanu ; din Negreşti-Maramureş — Fane Victor ; din Bîrgău — Mariana Burian ; fiecare a adus cu el o moştenire vie. Şiruri de dansatori vin în prim plan direct din legendă. Poate că nici nu mai sîntem aici, poate că plutim şi noi în cîntecul acesta crescînd din inimile unui popor străvechi care înaintează cu pas năvalnic de fluviu. Şi asta ne dă senzaţia că trăim şi pentru un alt timp.

★

Ochiul întîrzie, pasul se poticneşte şi gîndul trece barierele convenţionalului, pendulînd între izvoarele zilelor şi începuturile existenţei noastre de oameni. Astfel, pătrundem în intimitatea lucrurilor desprinse din viaţa lor cotidiană şi aduse în această expoziţie de folclor, din holul Casei de cultură, de către studenţii clujeni. Sînt exponate adunate de membrii brigăzii de documentare condusă de Laurenţiu Hodorog, din regiunile amintite mai sus. Pieptare, ii, unelte încrustate cu migala apelor încîntă ochiul. Sînt cîteva urcioare pline cu apa vie a marelui fluviu.

Din catrinţe şi ştergare se desprind viziuni construite cu acul, din care se urmăresc strămoşii cu ochi plutitori şi fantastici, ca dintr-o pînză de Ţuculescu.

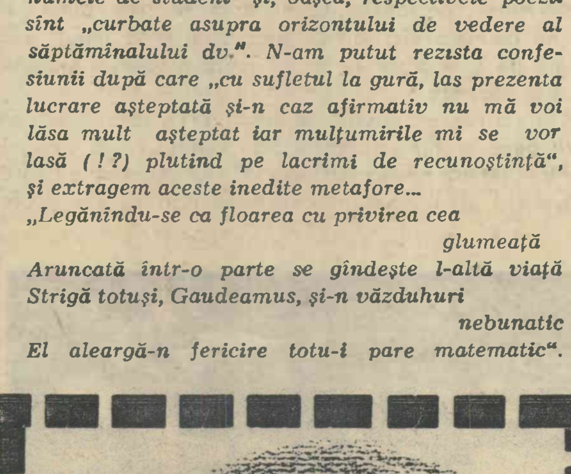
Justin MORARU

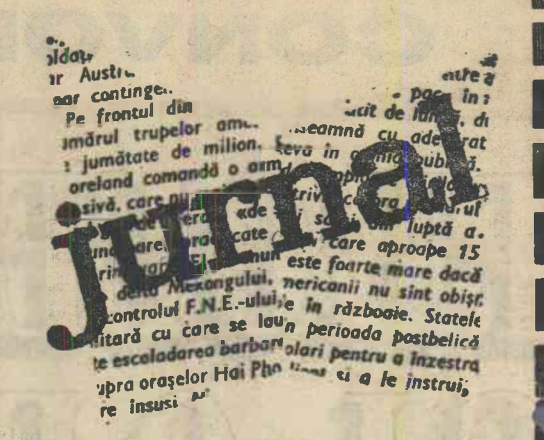
POŞTA REDACŢIEI... IMPROVIZATĂ

Am primit la redacţie cîteva plicuri cu poezii. Era cît pe-aci să le expediem rapid colegilor de la „Amfiteatru", destinatarii de drept ai acestui gen de corespondenţe, dar...

GEORGEŞ MANUEL, Institutul politehnic Braşov, *ţine morţiş ca în „Viaţa studenţească" să-i fie tipărită creaţia poetică „deoarece conţine impregnări artistice a ceea ce rîvneşte o persoană la numele de student" şi, başca, respectivele poezii sînt „curbate asupra orizontului de vedere al săptămînalului dv.". N-am putut rezista confesiunii după care „cu sufletul la gură, las prezenta lucrare aşteptată şi-n caz afirmativ nu mă voi lăsa mult aşteptat iar mulţumirile mi se vor lasă (! ?) plutind pe lacrimi de recunoştinţă", şi extragem aceste inedite metafore...*

„Legănîndu-se ca floarea cu privirea cea
glumeaţă
Aruncată într-o parte se gîndeşte l-altă viaţă
Strigă totuşi, Gaudeamus, şi-n văzduhuri
nebunatic
El aleargă-n fericire totu-i pare matematic".

FRACŢIUNI DE SECUNDĂ

19 octombrie 196...

Am avut o zi goală, n-am făcut nimic, deşi am fost plecat toată dimineaţa. Iar astă-seară, dacă stăteam la televizor poate era mai bine, sau poate nu-mi plăcea programul. Şi pentru că am stat mai mult, m-am gîndit că n-am făcut nimic, şi că mi s-a mai întîmplat şi altădată să nu fac nimic. Atunci mă aşezam seara în pat fără să bag prea mult în seamă acest lucru ; poate doar cu un vag sentiment că mă culc fără să-mi merit somnul.

Azi dimineaţă am vrut să mă duc la concert ; pentru Ceaikovski însă n-am mai găsit bilete. Trebuie să-mi organizez astfel banii ca să pot să-mi fac rost de un abonament.

Aşteptam cu plăcere spectacolul şi cred că de asta mi-a pierit tot cheful. Am intrat într-o cafenea, l-am evitat pe G... care, deşi mi-e prieten, m-ar fi enervat pentru că vorbeşte numai prostii şi, din păcate, încearcă să le şi argumenteze. M-am aşezat la o masă cu doi cetăţeni, amîndoi cam de aceeaşi vîrstă, 24—25 ani ; şi recunosc că m-am amuzat teribil ascultînd fără să vreau discuţia lor, despre o fată formidabilă, pe care-o cunoşteau vag amîndoi şi de care consideră să se „lipească". Dar ea se ţinea mare, nu se putea face nimic, pentru că era „foarte bine" şi deci avea relaţii... Am intrat pe nesimţite în discuţie, cerînd un foc, şi le-am dat de înţeles că o cunosc... aşa cum voiau ei s-o cunoască. Se uitau la mine încîntaţi (!) pentru că stăteau de vorbă cu un om mare, care reuşise ceea ce nu putuseră ei cu mari eforturi. Dar puţin timp mai tîrziu, după exclamaţiile lor mi-am dat seama că „ea" a intrat în bar. Era bineînţeles însoţită. A trebuit astfel să renunţ la jocul conform căruia devenisem obiectul extazului lor, să plătesc şi să plec, nu pentru a evita ca ei să-şi dea seama de aceasta, îmi era indiferent, dar era aşa de „bine" şi mai ales „distinsă" încît mi s-a făcut ruşine în faţa mea de a mă fi substituit, măcar cîteva clipe, amanţilor ei... platonici.

Ar fi trebuit să mă simt oarecum mîndru că i-am păcălit pe cei doi „îndrăgostiţi", că mă aflasem în centrul atenţiei, dar fusese totul aşa de uşor încît încercam o senzaţie de adevărat gol. Parcă nici n-aş fi intrat în cafenea, că nici nu am stat acolo vreo două ore şi că mi-aş fi continuat drumul de la Ateneu spre casă fără nici o întrerupere.

S-a făcut apoi ora 3, am mîncat, m-am culcat şi m-am sculat şi mai prost dispus. I-am scris lui V..., e seară şi trebuie să mă culc din nou.

4 noiembrie 196...

După buna dispoziţie pe care am avut-o în urma ceaiului de aseară, cînd i-am demonstrat lui G... că n-are dreptate, şi mai cu seamă că am avut de ales între două fete care mă plăceau, astăzi m-am cam dezumflat. Am intrat cu doi amici, cînd ne întorceam de la facultate, într-o librărie. Ei se uitau la noutăţi şi vorbeau cu vînzătorii, eu i-am aşteptat fumînd lîngă uşă, pentru că nu-mi place şi mă interesez atîta de cărţi. M-am plictisit şi m-am dus să-i scot de la standul de lucrări filozofice, dar i-am văzut aşa de absorbiţi de „Caracterele" lui La Bruyère, încît nu i-am deranjat. Apoi pe drum am discutat tot timpul despre cărţi şi despre alte lucruri şi filozofi, şi se vedea bine că ei cunoşteau foarte multe, iar eu n-am putut să scot o vorbă. Mi-am dat seama că, deşi voiam s-o fac, n-aveam ce să spun. Parcă nici nu eram acolo.

M-am uitat din „întîmplare" astă-seară în bibliotecă şi mi-au căzut ochii pe o „Antologie filozofică". Am răsfoit-o şi am citit ceva ce mi-a rămas în minte ; un fel de maxime ale lui Epictet, ceva în felul că, dacă trebuie să vorbeşti cu oamenii, nu vorbi despre mîncare, timp, băutură, reprezentaţii de circ, lupte de gladiatori, căci despre asta are cine vorbi. I-am dat dreptate, căci, cu puţine schimbări, am auzit şi eu destul de multe discuţii de acest fel. Acum, pînă mă culc, am să citesc cartea în mod serios. Dar mi-e teamă să nu adorm între timp...

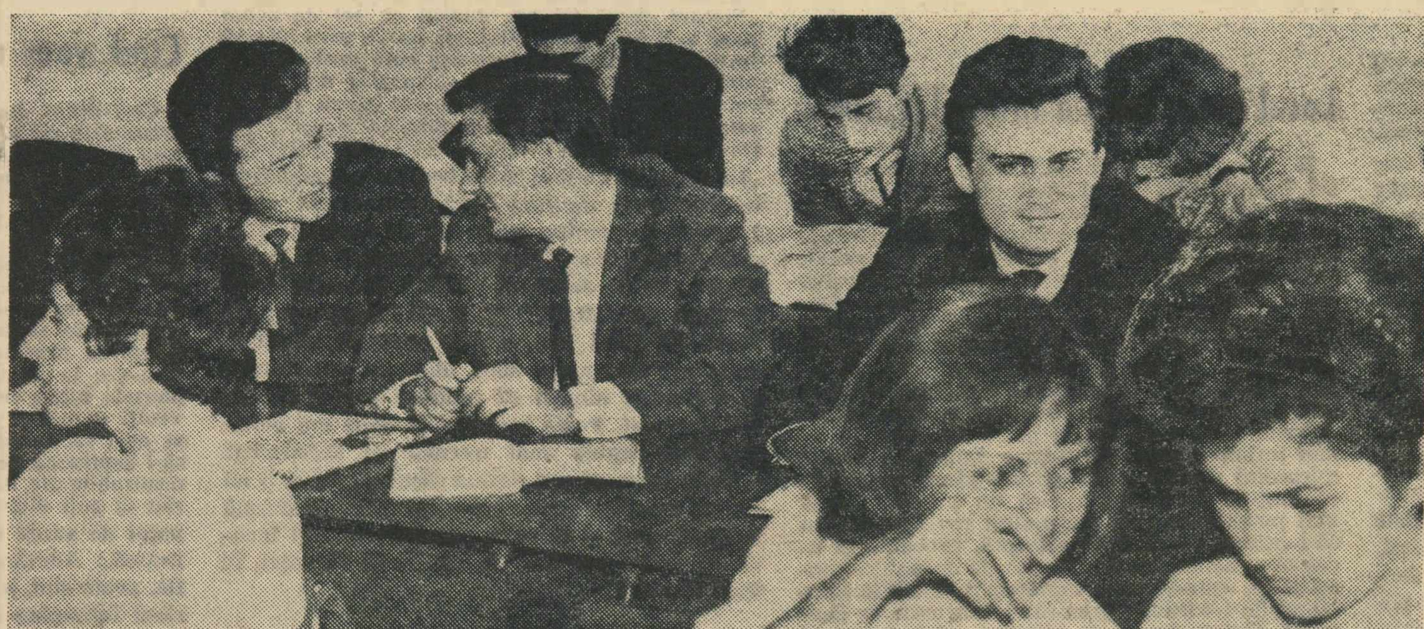
★

Prietenul meu mi-a spus că nu are o viaţă interesantă, plină. Pentru ca să-mi argumenteze această „platitudine", mi-a dat să-i răsfoiesc jurnalul. După ce l-am citit am considerat că nu e bine să-l contrazic. Singur se va descurca mai bine. Nu cred că s-ar supăra că i-am reţinut cîteva rînduri. Singurul lucru pentru care-i cer scuze acum, este că i-am subliniat... cîteva „fracţiuni" de secundă.

Timofte RADU

INCOGNITO INCOGNITO INCOGNITO

ÎN 352

...ŞI M-AM NĂSCUT A DOUA OARĂ

Mă numesc Avasilinei Gh. Mihai şi m-am născut la 3 noiembrie 1967, cînd am solicitat tovarăşului decan al Facultăţii de filologie a Universităţii din Timişoara, transferarea mea ca student în anul IV, grupa 352.

...Aşadar, secretara mă înscrie în jurnal ; sînt al 23-lea. Peste cîteva zile „trebuie" să-mi sosească şi restul actelor, de la Iaşi, unde am fost declarat repetent în urma neprezentării, din anumite motive, la ultimul examen. Blamul începe să-mi apese numele, iar privirile îmi alunecă din ochii ce[illegible] cu care vorbesc ; SÎNT REPETENT ş[illegible] această situaţie nu văd nici un moti[illegible] mîndrie...

E vineri. D[illegible]amiază n-am ore. N-am ore nici sîm[illegible], aşa că abia luni îmi voi cunoaşte [illegible]legii de grupă.

Duminică, [illegible] Parcul rozelor de pe Bega, cineva [illegible] compătimeşte :

— Ai nime[illegible] rău, mă Mihai : grupa 352 e păcătoasă, are o mulţime de ranchiunoşi, de zgîrciţi, de individualişti... Fă cerere să te mute la noi...

Către prînz, cineva de la asociaţie completează :

— 352 ? Ehei, mai va pînă să-şi închege ăia colectivul ! N-au pic de personalitate. Acolo unul trage hăis, altul cea. N-au nici opinie, n-au nimic.

— Iar tu, în situaţia în care te afli, îmi mai spune încă cineva la o cafea, ai nevoie şi de puţin ajutor ; eşti nou venit şi... ştii... n-aş vrea să te jignesc...

Înţeleg : sînt repetent, iar unui repetent îi va fi şi mai greu în grupa 352. Foarte bine !

DIN VIAŢA UNUI REPETENT

Ora 8 fără un sfert. Mă grăbesc spre Universitate.

Deschid cu timiditate uşa sălii 208. Un băiat slăbuţ, brunet, întîiul sosit, mă priveşte fără interes :

— Pe cine cauţi ?

— Păi... grupa 352. Ştii... sînt mutat aici, la voi, de la Iaşi...

— Abia acum, în noiembrie ?

— Da. A trebuit să-i conving întîi pe-ai noştri, pe urmă să obţin o chestie de la minister... Nu mai puteam sta la Iaşi că... să vezi... eu repet anul... Pe urmă şi părinţii mi s-au mutat la Arad...

Băiatul schimbă repede vorba :

— Atunci hai să facem cunoştinţă. Mă cheamă Gelu, cu doi de l : Gellu... Asta e tot una cu Murariu Arcadie...

— Mie-mi zice Mihai. Avasilinei Mihai.

Incep să vină şi ceilalţi colegi.

— Mă, avem un coleg nou !, le strigă Gellu.

Strîng mîini, zîmbesc în dreapta şi-n stînga, răspund la întrebări despre Iaşi, despre Ciopraga şi, deodată, nu ştiu cine mă roagă să zic CINCI. „Ăştia-şi bat joc de mine", mă gîndesc eu, amintindu-mi de cele auzite despre noii mei colegi.

— Uite, stai aici, lîngă mine, îmi zice unul, Mitică.

— Unde locuieşti ? — mă întreabă altul, Dragomir.

— Îţi place la noi ? — se interesează Tania.

— Da, răspund eu, şi, tocmai cînd să argumentez de ce, intră asistenta Pitrop.

Seminarul se tîrăşte alene prin timp. Asistenta îmi aruncă priviri întrebătoare, la un moment dat simt că vrea chiar să mă întrebe ce evoluţie a avut „illorum" pînă la „lor", dar pînă la urmă renunţă.

În pauză vin întîrziaţii, în frunte cu Păiuşan zis „Demagogul", responsabilul grupei. La sfîrşitul seminarului, am ocazia să dau o LOVITURĂ. Ileana Totir anunţă că nu mai poate pregăti lucrarea de seminar din cauza diferenţelor pe care le are de dat ca absolventă a Institutului pedagogic. Cine doreşte să ia lucrarea ? Linişte mormîntală. Privirile tuturor se lipesc de duşumele. Şi atunci se înţelege că eu, studentul nou, ridic mîna.

— Cum te numeşti ?

— Avasilinei Mihai.

— Eşti studentul de la Iaşi, nu-i aşa? Notează-ţi titlul referatului : „Construcţia propoziţiilor coordonate în limba veche românească", pentru 18 decembrie. O să ai timp ?

— Da, tovarăşă asistentă.

Cineva şopteşte :

— Vrea să se afirme...

În pauză, pe coridor, aud în spatele meu şoapte. Se vorbeşte despre mine. Sînt colegi din alte grupe care au şi aflat că sînt repetent şi că am avut, după cum am lansat zvonul, un grav accident de motocicletă.

— Să-l luaţi la rost, aud eu un sfat. La noi în 351 l-am fi întrebat de la început de motive... Cu repetenţii e o POVESTE ! Motocicletă, nemotocicletă, asta e realitatea !...

— Vă strică firma, zice altcineva, cu voce de fată.

Aprind o ţigară de la Gellu şi mă fac că nu aud.

— Dacă n-ai unde dormi, dormi cu mine, îmi propune Dragomir. Pe urmă facem noi ce facem şi mai băgăm un pat. Stăm la căminul 3, camera 8 : eu, Mitică, Gellu şi Liviu. Vii ?

— Vin.

A trecut pauza. Se anunţă că seminarul următor, de Lingvistică romanică, nu se ţine.

— Aur !, ţipă Dragomir Magdin şi iese primul pe uşă, urmat de ceata zgomotoasă a tuturor colegilor.

Încep să mă simt din ce în ce mai bine. Colegii nu mă întreabă de repetenţie, mă înconjoară cu foarte multă delicateţe şi prietenie, parcă ne-am cunoaşte de cînd lumea. Totuşi caut deficienţele semnalate. Şi nu-mi pierd nădejdea...

TREC PE LÎNGĂ STELELE VERZI

Holul mare al Universităţii, mărginit de fotolii comode, moi, e aproape totdeauna plin. Aici se ţin „cursurile" de „holistică". Participă întîrziaţii la ore, studenţii cu „ferestre", precum şi alte... categorii. Se fumează, se discută, se aşteaptă, se fac cunoştinţe. Mă aşez lîngă o brunetă nu prea înaltă, răsucindu-mi ţigara între degete, deşi am în buzunar o cutie de chibrituri aproape plină.

— N-aveţi cumva un foc ?, o întreb eu.

— Închipuie-ţi că am. Dar îl dau numai contra cost : o ţigară... Văd că eşti „în bani", fumezi „Snagov"...

Peste zece minute ne spunem pe nume, pălăvrăgim despre o mie de lucruri, ne cunoaştem datele esenţiale din biografie.

— Să nu-mi spui Viviana, că nu-mi place. Toţi îmi zic Vivi...

Peste alte zece minute sîntem la o cafea, la bufetul Universităţii. Îmi arată o pereche nostimă care trece pe lîngă noi: ea cu poşeta aruncată pe umăr şi cu capul întors spre dreapta, el cu două serviete în mînă, mergînd umilit la jumătate de pas în urma ei, în stînga.

— Ăştia-s cuplul nostru forte, Mihai, îmi explică Vivi. „Tristan şi Isolda", din anul IV Germană... El se topeşte, gîndeşte-te ce paradox, lîngă statuia ei de gheaţă... O să-i cunoşti. Pe el îl cheamă Popov şi nu mai ştiu cum, pe ea Renate şi nu mai ştiu cum... Totdeauna o să-i vezi aşa...

Sună clopoţelul. Vivi, studentă la altă facultate, are curs. Am şi eu ore, un seminar la Literatura comparată. Ne promitem să ne întîlnim către seară, în oraş, în faţa Operei.

Pe coridor, o colegă, Tanea Mayer, se apropie de mine, îmi ia o geană de pe obraz, mă întreabă ce-mi doresc, suflă peste ea şi mi-o pune sub cămaşă. Jubilez : iată-mă asimilat chiar în primele zile de „colectivul" fără personalitate, format din ranchiunoşi şi „individualişti"...

...Noapte. Am condus-o pe Vivi la cămin. Trec fluierînd pe lîngă bodega „La răchita roşioară" şi contemplu luna care se bălăceşte goală în Bega. E tîrziu. Pe stradă circulaţia moare.

— Bă, vezi că te calcă maşina !

Mă uit în toate părţile. Nici o maşină. Din spate se apropie un individ înalt, cu legănări ameninţătoare de umeri.

— Tu eşti repetentul de la Iaşi ?, mă întreabă el. Te-am văzut azi cu Vivi, bă, şi Vivi e a mea. Las-o-n pace, că de nu, te fac pilaf cu carne de cocoş... Ne-am înţeles, repetentule ?

Şi pleacă. Eu, deşi am cameră la hotel, merg să dorm la un cămin al Agronomiei, cu un prieten mai vechi. Sper să nu-l mai întîlnesc pe prietenul Vivianei...

A DISPĂRUT COLEGUL CEL NOU !

8 noiembrie. Într-o pauză a cursului de Istorie a literaturii două fete vin din partea grupei să mă felicite cu prilejul zilei onomastice. Asta n-am mai prevăzut-o...

— Cum, Mihai, nu ştiai că-i ziua ta ?, se miră Tania. E „Mihail şi Gavril"...

Le mulţumesc emoţionat cu adevărat şi ele se bucură de emoţia mea...

Către prînz, pentru a risipi orice bănuieli ale secretarei în urma transferării mele urgente în chiar mijlocul semestrului, merg să-i spun că mi s-a anunţat de la Iaşi „expedierea" actelor.

— Nu le-am primit încă, Avasilinei. Noi te-am luat, oricum, în evidenţă... Dar să ştii, colegei dumitale i-au venit actele abia după vreo zece zile...

— Care colegă ?, întreb eu, cu o presimţire neagră.

— Mariana Brăescu. E transferată tot de la Iaşi...

— A, da, vasăzică şi ea...

Aflu că Mariana „aceasta" e în grupa 351 şi, se înţelege, îmi propun să n-o întîlnesc. Ea n-are de unde să-l cunoască pe Avasilinei Gh. Mihai, despre care aici toţi ştiu că e un repetent venit de la Iaşi. Ştie, cel mult, că sînt ziarist şi că, într-adevăr, am terminat facultatea în oraşul de pe Bahlui... La orizont se iveşte perspectiva unei complicaţii. Pentru a o evita, încep să lipsesc de la cursurile comune cu 351. Cineva îmi spune că a anunţat-o pe Mariana de sosirea în an a unui alt ieşean... Oare o să mă caute ?

Fac o vizită băieţilor de la camera 8. Surpriză : au şi adus un pat suplimentar, pentru mine. Mă lovesc, deci, a nu ştiu cîta oară de „lipsa spiritului lor de colectivitate"...

— Mă, Mihai, îmi zice Gellu — ce faci sîmbătă şi duminică ?

— M-au invitat nişte colegi la un ceai...

— A, la un „jur"... Dacă vrei, putem merge să-ţi arăt oraşul...

...9 noiembrie. Lipsesc de la cursul de Lingvistică. Două colege mă prind pe coridor :

— Se poate, Mihai ? ! Ai şi făcut vreo şase absenţe şi abia ai venit... Gîndeşte-te, anul IV e destul de greu...

Iată, aşadar, şi „lipsa de opinie" a grupei acesteia de „ranchiunoşi". La încheierea unei săptămîni de la înscrierea în 352, părerea mea e deja formată...

Mîine e vineri. Am seminar cu un bun şi vechi prieten, Vasile Ţira. Pentru a nu strica totul, mă hotărăsc să plec din... Timişoara. O rog pe asistenta Petra Pitrop să mă ierte că nu mai pot prezenta la 18 decembrie referatul. În buzunar am biletul de avion pentru Bucureşti. Cheia de la camera hotelului am predat-o. Aşadar, studentul Avasilinei Gh. Mihai este nevoit să revină la numele lui de toate zilele :

Dragomir HOROMNEA

P. S. Fragment dintr-o scrisoare neexpediată :

„Venisem în mijlocul vostru pregătit să scriu un eventual foileton. Primele cuvinte pe care le-am auzit despre grupa 352 îmi întăriseră convingerea că nu voi găsi acolo nici un fapt demn de laudă. O săptămînă petrecută, însă, cot la cot cu voi, mi-a răsturnat toate ideile preconcepute. Am „descoperit", dragi colegi, că sînteţi un colectiv sudat, harnic, sănătos, delicat şi săritor, în care poţi avea încredere deplină în orice situaţie. Şi... sincer să fiu, m-am despărţit cu greu de voi...

Mihai Gh. Avasilinei"

Ghid pentru balul

de sîmbătă seara

„ORICÎTĂ OBOSEALĂ AI FI ACUMULAT ÎN TIMPUL SĂPTĂMÎNII, LA DANSUL DE SÎMBĂTĂ SEARA NU RENUNŢI; TE ATRAG NU ATÎT DANSUL ÎN SINE, CÎT ATMOSFERA, MUZICA, POSIBILELE DISCUŢII CU COLEGII...“ (Elena Mihalache — anul II, Energetică, Institutul politehnic Bucureşti).

Sîmbătă, 4 noiembrie – CLIMATE

Ora 21, holul I.P.G.G. După aspect, nu pare să aştepte oaspeţi. Cîteva perechi stinghere stau de vorbă prin colţuri, un magnetofon încearcă rezonanţa difuzoarelor. În club, raza de vedere a televizoarelor este exploatată din unghiuri imprevizibile, pe orizontală şi verticală: **„Evadatul“** tranşează în favoarea sa concurenţa cu dansul!

Peste jumătate de oră, la clubul Universităţii, sala de dans este aglomerată, magnetofonul conectat şi asişti la acea ezitare a începutului pe care, la reuniunea organizată de Facultatea de construcţii, n-o mai poţi prinde — dansul e deja stăpîn pe situaţie, spre marele necaz al celor cîteva difuzoare defecte, a obscurităţii care domină cea mai mare parte a sălii, a hainelor care, expuse de-a lungul pereţilor, provoacă comparaţii cu vitrina unui magazin de confecţii. (Există o garderobă improvizată; o „voce“ o califică, însă, drept impracticabilă). Oricum, aici se dansează. Nu şi la căminul nr. 1 al Institutului politehnic, odată preferat pentru lărgimea spaţiului şi aerisirea... natural condiţionată; tovarăşul L. Toma, directorul clubului I.P., relatează că la recenta conferinţă U.T.C. a institutului a fost ridicată şi problema lipsei spaţiului de dans în sezonul... rece, abandonată de cei în drept s-o rezolve pe motivul că toate forţele trebuie canalizate spre construcţia noii clădiri a institutului. **Chiar şi sîmbăta seara?**

A doua zi, duminică, la Casa de cultură a studenţilor — singurul loc unde se poate dansa în această zi—e animaţie mare în faţa intrării. Probabil şi în sala unde se dansează numai că organizatorii lansează un disperat **„pe aici nu se trece... pentru că nu mai sînt bilete“.**

Muzică la 0 grade

Bilete? Desigur, dai 2 lei şi dansezi cît vrei, numai să poţi. Banii revin, probabil, orchestrei; dacă o asculţi ai impresia, apoi certitudinea că ai mai auzit undeva aceleaşi melodii care nu te trăgeau de mînecă să dansezi: poate la o „Paradă a modei“, poate la un străvechi club de jaz... Dar, dacă-i bal — bal să fie, cu orchestră sau fără. La I.P.G.G. — fără! (orchestranţii au plecat în excursie), dar — oameni sîntem! — poţi dansa şi după magnetofon. Ca şi la clubul Universităţii, ca şi la Construcţii... Bunăvoinţa nu lipseşte, chiar dacă jumătate dintr-o oră — doamne, cum trece timpul! — cîntă numai Adamo, o alta „diavolii“ ritmici Rollingstones — aşa-i banda; las-că vine şi rîndul preferinţelor tale. Dacă vine — ai noroc, deci — poţi afirma în rînd cu ceilalţi că...

...Toată lumea rîde, cîntă şi dansează

Sau — aproape toată. Cîntă cum se pricepe, dansează la fel şi rîde cînd are de ce. S-au încercat acţiuni în afara dansului — o fi, dansul, un scop în sine? — dar nici momentele vesele, nici concursurile şi jocurile distractive n-au prins. „Sînt mulţi cei care vor numai să danseze, fac tot ce pot (şi... pot!) pentru a împiedeca desfăşurarea altor acţiuni“ (Teodora Tundrea, anul II T.C.M., Politehnică Bucureşti). Despre aceste „alte acţiuni“ vorbesc afişele: cel al reuniunii organizate de I.P.G.G. anunţă un concurs „Cine ştie fotbal — cîştigă“. O fi cîştigînd cel care ştie fotbal; în orice caz, acel „cineva“ n-are să fie o fată, îndreptăţită să amintească a doua zi de

Locul unde nu s-a întîmplat nimic

Îl comentează şi băieţii: Paul Sterescu, anul III Utilaje, I.P.G.G. El a încercat să se lase „convins“ de mai multe reuniuni: în „familie“ (la I.P.G.G., la Casa de cultură a studenţilor, la Construcţii...) Peste tot — aceeaşi atmosferă: fum, aer încins, înghesuială. Preferă excursiile (de fapt, şi acolo, mai ales acolo, se poate dansa!) sau reuniunile restrînse, cu cîţiva prieteni şi un magnetofon care să întîmpine preferinţele muzicale ale tuturor, completate de discuţii lejere (de spaţiu o fi vorba?). Dacă a renunţat la reuniunile... mai puţin „familiare“? „Aproape. Aş fi vrut, şi-aş vrea ca, în afară de dans, să se mai întîmple ceva. De fiecare dată am aşteptat miracolul acestui „ceva“ şi am plecat mereu cu speranţele decimate; aşa că nu ştiu cum m-ar mai putea surprinde un posibil reviriment. Am să-l aştept, totuşi...“ Îl aşteaptă, probabil, şi această neastîmpărată mulţime de dansatori consecvenţi, care-şi aduc săptămînal tribut la aglomeraţiile totdeauna prezente acolo unde se dansează. Eşti tentat să le pătrunzi, să te pătrunzi de aerul sonor care le înconjoară. Poate, prea sonor fiind, îţi sugerează întrebarea: „există un romantism al dansului modern?“ Mai poţi oare remarca un băiat care se înclină în faţa viitoarei partenere cu un cuvenit

„Vă rog să-mi acordaţi dansul acesta“... ?

Emilia Ioanei, anul I, T.C.M., Institutul politehnic, îşi aminteşte — cu puţină nostalgie, parcă — de reuniunile din liceu. „Or, aici, cînd începe dansul, te trezeşti asaltată de cîteva perechi de mîini rugătoare, cea mai lungă fiind a viitorului partener. Să vrei să refuzi — simţi că cei din jur te-ar dezaproba, şi-atunci — de voie, de nevoie — dansezi...“ O colegă de generaţie (Rodica Atanasescu, anul I Filozofie) pare a fi mai curajoasă: „N-am fost pusă pînă acum în situaţia de a refuza o invitaţie. Cred că aş face-o, dacă cel care-o însoţeşte ar fi îmbrăcat neglijent sau cu ţigara în mînă“ Că mai există şi alte păreri, o poate afirma secvenţa surprinsă la Construcţii: un tînăr, îmbrăcat decent, e perechea unei fete cu pantaloni albi şi papuci; alături, fata este cea care primeşte replica unei arătări care începe cu o şapcă în carouri şi se termină larg, în cloşul unor pantaloni exageraţi; cu puţină bunăvoinţă se poate face abstracţie de ţigara care trezeşte reflexele de apărare ale celor din jur. (Astea da, nepotriviri de caracter!). Nu înseamnă că acest aspect merită o generalizare, poate fi întîlnit doar prin colţuri retrase din aria atmosferei în care ţinuta ar fi cea care vine să dea nota predominantă. O remarcă: „Deşi nu e impusă, cei care merg la reuniune ţin, probabil, să arate bine. Cei neglijenţi? Nu se ştie dacă asta ţine de modă (o altă problemă!) sau de comoditate“ (P. Sterescu). Şi o părere: nu chiar în ţinută de seară dar, oricum, nu te îmbraci nici cu hainele în care mergi la cursuri...“ (M. Spătărelu, anul II Filologie). Altfel, nu s-ar fi născut acel

„Tu eşti omul potrivit pentru mine“

Trebuie să existe şi — desigur — există parteneri ideali. Îi recunoşti după cele cîteva trăsături strict obligatorii: ştiu să danseze... Cum? **„Fiecare epocă îşi are dansul ei, cel de acum pare a fi al nostru. De fapt, nu se prea ştie să se danseze, fiecare o face aşa cum crede c-ar fi mai bine“** (Paul Sterescu). **„Nu sînt de acord cu maniera actuală de a dansa, parcă vine să completeze lipsa de orar a educaţiei fizice“** (Viorel Ioanesi, anul V, Foraj, I.P.G.G.). Arbitrul? **„La Casa de cultură a studenţilor s-a organizat în fiecare an un curs de dans modern: anul trecut îl frecventau peste 400 de studenţi“** (Tadeu Arsene, fost director al Casei...) şi, în replică: **„nu se dansează nicăieri aşa cum înveţi la Casa de cultură“** (A. Iordăchescu, anul III Foraj, I.P.G.G.) sau, mai interesant: **„Anul acesta am fost acolo două duminici consecutive şi n-a venit nimeni să conducă cercul, aşa că am renunţat. Poate invitaţia la dans era potrivită doar pentru anul trecut...“** (E. Mihalache).

Deci, apt pentru a deveni ideal (partener!) iei loc pe margine (uneori, pentru întreaga durată a reuniunii!) şi priveşti perechile care-şi încadrează mişcările într-un spaţiu al decenţei, în unul din acele

Valsuri nobile şi sentimentale

Dansînd, fireşte că n-ai să-ţi impui tăcere — fiecare aduce în discuţie subiectul considerat mai potrivit, uneori: cursuri, profesori, sesiuni trecute sau viitoare... Cu mai multă îndrăzneală şi înţelegere, mai ales înţelegere de ambele părţi, se pot lega aici prietenii care apoi pot fi continuate... **„Depinde. Nu-mi surîd cunoştinţele întîmplătoare, chiar dacă par a avea şanse să fie aprofundate; cum poate inspira încredere un om cunoscut în cîteva ore?“** (P. Sterescu). În altă ordine de idei, lui Viorel Ioanesi **îi** plăcea prin anul
fată: mergea la re
tru a o vedea. Fat
atunci“), sau — **po**
acest... amănunt îi
neala sortită unei î
tuşi, Paul Sterescu
cu fata pe care a c
niune...

Hai să-ţi arăt ... noaptea...

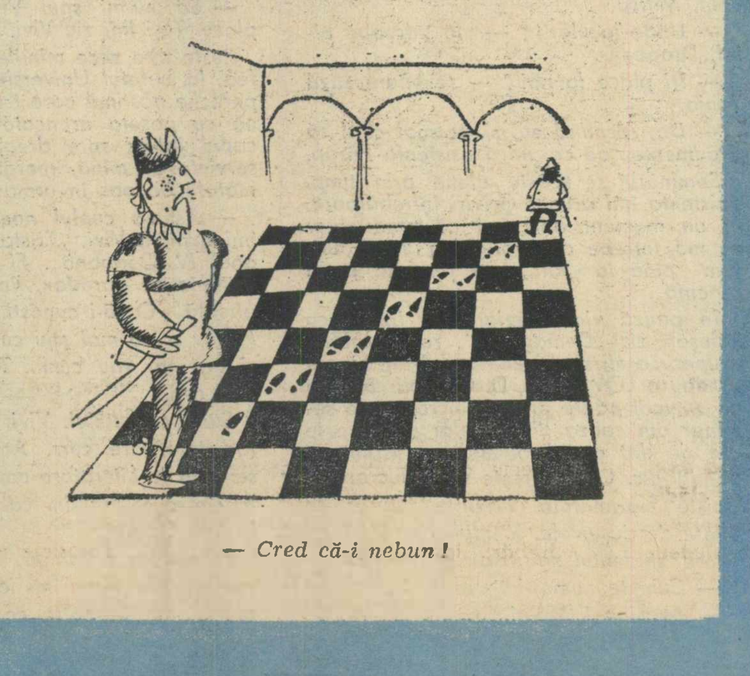
Mişcarea co
re chiar şi pe
melodiile îşi în
întrec în a te
tragere strategic
drum, la cămine
multe ferestre lu
colele, s-a epuizat
pur şi simplu, ai st
E totuşi devreme, îţ
în jurul unei cafele
La ora 23 localul te
veselă şi studenţeas
prea studenţească. C
tă aprins, cu pasiun
discuţie? Uite o p
drum spre casă...

Am venit, am... Cînd vom mai...

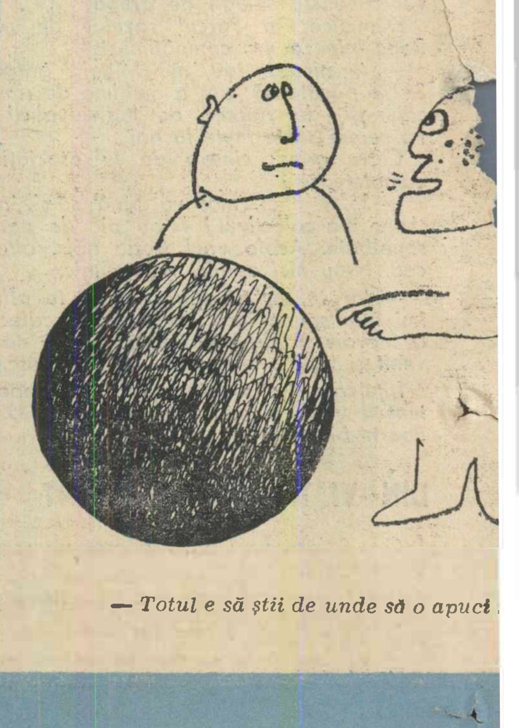
Ce-i drept, parcă
organizate decît în a
pini dificultăţi l...nt
mult chiar — pot fi
pe studenţii Universi
de la I.P.G.G. Aglom
tabile, mai ales acolo
dează locul unor orc
calculezi, dacă ar fi
ganizării unor seri d
tractivitate sensibil
scurtarea programelo
priu-zis, la acţiunile
pauzele într-o manier
veniţi numai şi numa
ai dori ca locuri spe
să-i scutească pe dan
respirabile ale smogu
rău să poţi discuta, în
najat de gazde pentru
nească... Adevărat, gî
fie, poate sînt, ale
să-şi întîmpine oaspe

Caricaturi de I. DOGAR-MARINESCU

— Cred că-i nebun!

— Totul e să ştii de unde să o apuci

ascundem?") o
numai pen-
ent („apreciam
ine decît el și
e dată îndrăz-
propiere. Și to-
acum căsătorit
astfel de reu-

ul

bositoa-
; numai
ele și se
tru o re-
pașnic. În
Martie" —
inat specta-
viziunii. Sau,
citit, ai visat...
vita prietenii
exemplu.
atmosferă
veselă și
selor discu-
ite încălzi o
reflectezi în

fi mai bine
nu mai intim-
e institut, mai
care-i invită
la reuniunile
în însă inevi-
etofoanele ce-
și te gîndești,
ltaneitatea or-
n grad de a-
i gîndești la
d dansul pro-
care să umple
pînă și de cei
dansa... Poate
e fumătorilor
mburile greu
. Și — n-ar fi
-un colț ame-
r să se odih-
ar trebui să
se pregătesc
ită seara.

cian BALCAN

xe

SOCIOLOGIE STUDENŢEASCĂ - 1923

Tineretul... Din totdeauna și pretutindeni el a constituit o preocupare pentru el însuși, dar și pentru cei maturi sau bătrîni, pentru omul simplu de pe stradă, dar și pentru literat, artist, savant, filozof, sociolog sau politician.

Cercetările sociologice concrete vor tocmai **o cunoaștere concretă** a tineretului, „la el acasă" și nu din articole de fond sau la adunări solemne.

În ultimii doi ani au fost reluate în țara noastră cercetările concrete asupra tineretului, mai ales asupra tineretului școlar și studențesc. În asemenea cercetări nu pornim totuși de la „A". Există cercetări similare, sondaje, anchete de opinii, ce s-au făcut sau se fac în alte țări, atît socialiste cît și capitaliste. În cercetările ce se întreprind trebuie pornit de la nivelul cercetărilor pe plan mondial, dar și de la tradițiile românești pe care le avem.

Școala sociologică a lui Dimitrie Gusti, cunoscută mai ales prin cercetarea monografică a satului românesc, a întreprins și cercetarea concretă a vieții studențești. Dacă prin diferite lucrări, publicații, la diferite congrese internaționale etc. luăm cunoștință de asemenea cercetări din alte țări și vrem, în sfîrșit, să le întreprindem și noi, consider că-i necesar, în același timp, să ne îndreptăm privirile spre experiența din trecutul nostru românesc în cercetarea concretă a vieții studențești. Cu justificată mîndrie spune D. Gusti că, în vreme ce la un congres ținut la Paris în 1936 se propunea ca ceva senzațional să se efectueze anchete asupra vieții studențești, la noi acestea începuseră încă din 1923. Împreună cu studenții au început și s-au făcut cercetări monografice, cu ei au fost lămurite o serie de amănunte ale tehnicilor de cercetare, căci seminarul de sociologie al profesorului D. Gusti a fost o adevărată școală de creație, prin ei și pe ei s-au făcut experimente sociologice, întreprinzîndu-se chiar o anchetă sociologică de proporții. **„Studenților care au lucrat în seminariile mele** — mărturisea Gusti în cuvîntul de răspuns către studenții Facultății de filozofie și litere din București, la sărbătorirea a 25 de ani de activitate universitară a sa, în ziua de 27 ianuarie 1937 — **le datorez stimularea la mai tot ceea ce am făcut în știința sociologiei.**

Studenților care au lucrat în campaniile monografice le datorez în cea mai mare parte că am început să lucrez la punerea unei pietricele cît de modeste la clădirea acestui edificiu al științei națiunii românești. Bucuriile studențimii au fost și bucuriile mele, durerile studențimii au fost și durerile mele..."

Gusti vedea și înțelegea că în învățămîntul românesc erau o serie de lacune și se cereau, deci, o serie de reforme. Desigur că n-a ajuns la înțelegerea faptului că numai o revoluție socială, socialistă, putea schimba radical învățămîntul, meritul lui constînd însă în aceea că a militat și a realizat unele îmbunătățiri în viața studențească. **El a fost inițiatorul și organizatorul Oficiului universitar, al unei cooperative studențești, al unei cantine pentru bugete modeste, al serviciului social obligatoriu la sate etc.** Și aici o reformă se putea face, considera el, în urma unei cunoașteri a realității sociale, a unei cercetări sociologice concrete.

Care era concepția sa despre universitate? Care este rolul și menirea universității în ansamblul vieții unei națiuni? Care e rolul studentului în societate? Vorbind despre universitate, el spunea că: **„O cultură națională temeinică și superioară nici nu poate fi concepută fără participarea universității, a cărei activitate determină și încoronează întreaga sferă spirituală și morală a societății".** Pedagogul, profesorul Gusti, privește universitatea prin ochii sociologului Gusti. „**UNIVERSITATEA** — va spune el în 1928 — **nu este o simplă chestie de administratie si reglementare, de formalism fără cuprins, de cursuri pentru examene și de examene pentru anumite cariere; ea este în realitate un sistem social de funcții sociologice, politice și etice, și de bogate și elastice relatii specifice, trebuind să fie cunoscute și întelese în totalul lor".** Universitatea este o unitate socială aparte, un ansamblu de relații sociale, acestea fiind interne — relații ale studenților între ei, relații dintre studenți și autoritatea universitară, dintre studenți și profesori, și relatii externe — raporturile universității cu restul societătii, cu statul, cu instituțiile social-culturale, relații atît ale universitătii propriu-zise cît și ale studenților.

Studentul e privit ca un **„funcționar social căruia națiunea i-a încredințat cele mai importante interese ale ei"**, căci **„dînsul va determina, prin felul activității sale, însăși valoarea universității și condițiile de elaborare și consolidare ale culturii naționale, în slujba căreia pune inteligența și energia sa".**

Pornind de la o asemenea concepție despre universitate și studenți, D. Gusti a elaborat în 1923, împreună cu studentii seminarului său de sociologie, etică și politică, proiectul unui program studentesc pentru organizarea vietii universitare, însotit de un chestionar de întrebări. Iar în programul Oficiului universitar creat în 1924 au fost incluse, ca un punct esențial, anchete asupra vieții studențești. Programul era numai un proiect, el urmînd a fi îmbunătățit, definitivat, după efectuarea cercetării concrete, Gusti convins fiind că **„nici o reformă nu se poate face decît pe baza unei cunoașteri temeinice".** În el se preconizau o serie de măsuri în învățămîntul ante-universitar, o serie de măsuri în **„viața academică"**, adică privitoare la cursuri, seminarii, lucrări practice, examene, biblioteci etc., în viața materială, măsuri în raporturile dintre studenți, dintre studenți și profesori, dintre studenți și autoritatea universitară.

Au trebuit să mai treacă 6—7 ani pînă să se întreprindă cercetarea, vreme în care s-au precizat mai bine întrebările din chestionar, s-a redus numărul lor (de la prea marele număr de 248, la 105) etc. Unele întrebări erau de natură să constate un fapt, să dea o informație, altele cereau aprecierea, atitudinea față de o situație socială, economică, politică sau de învățămînt, cuprinse în capitolele: I) **Starea socială**; II) **Părinții**; III) **Școala**; IV) **Viata universitară**; V) **Viața materială-bugetul**; VI) **Viața socială, morală și politică.**

Ancheta a fost întreprinsă în toamna anului 1930 la Facultatea de litere și filozofie din București, al cărui decan era în acea vreme D. Gusti. În toamna anului 1940 se mai efectua de către Seminarul de sociologie o altă anchetă privind bugetele studentilor ce urmau cursurile de sociologie, aceasta avînd însă mai ales un caracter didactic. S-a încercat un studiu de ansamblu asupra acestei unităti sociale care e universitatea, la aceasta răspunzînd peste 2300 de studenți, adică peste 4/5 din totalul studentilor facultății sau 6,4% din totalul studenților băieți și 37,9% din totalul studentelor din București (un așa de ridicat procent la fete este explicabil prin numărul mare de studente la Litere și filozofie), dîndu-se peste 200 000 de răspunsuri.

Rezultatele anchetei au fost prelucrate și parțial publicate de Roman Cresin în volumul omagial închinat de revista „ARHIVA PENTRU ȘTIINTA SI REFORMA SOCIALĂ" în 1936 profesorului Dimitrie Gusti la cei 25 de ani ai săi de activitate didactică.

În anchetă multi studenti au văzut partea utilitară a acesteia pentru ei însiși, unii au așteptat ca ancheta să le îmbunătățească traiul, alții că n-o pot aprecia, iar cîțiva arătau că se îndoiesc că cineva le va citi răspunsurile. Desigur că n-au lipsit nici răspunsuri nesincere, lipsite de seriozitate etc. care au putut fi depistate cu ușurință de cercetători.

Folosirea metodei „artistice" i-a permis să afirme că **„rezultatele anchetei înfățișează în mod exact viața studențească în tot ansamblul".**

Desigur că au fost și o serie de carențe, multe din ele sesizate de înșiși autorii cercetării, ca: limitarea numai la răspunsurile date de studenți, fără consultarea diverselor documente școlare, anchetarea profesorilor, a autorităților universitare; modul în care s-a efectuat cercetarea, dîndu-se studenților acasă chestionarul, în unele cazuri stînd la student peste 3 luni (în alte cazuri erau însă completate pe loc la ghișeul secretariatului facultății) în acest fel nefiind puși toți în aceeași situație, creînd posibilitatea ca influența factorului subiectiv să crească mult ș. a. Iar materialul publicat suferea de faptul că insistă prea mult asupra aspectului cantitativ al cercetării, prezentînd tabele, diagrame, statistici (interesante și ele) ale răspunsurilor ce s-au putut prelucra statistic, făcînd constatări, arareori încercînd explicații, aflarea cauzelor etc., neglijînd aspectul calitativ al cercetării. Trebuie totuși avut în vedere că anchetatorii nu și-au propus o cercetare exhaustivă a vieții universitare, pe care ar fi putut-o realiza prin metoda monografică, așa ca să nu le pretindem ceea ce ei înșiși nu și-au propus.

Gusti credea că și pentru un învățămînt românesc, pentru o reformă a școlii românești, **„cunoașterea adîncă a realitătii prin cercetarea monografică este plină de consecințe"**, iar metoda monografică putînd fi aplicată în cercetarea oricăror unităti sociale, deci și a universitătii. El însuși avea rezerve în ceea ce privește obiectivitatea metodei chestionarelor, aceasta putînd duce la o serie de erori, folosind-o însă. **„Totuși, această metodă a anchetelor prin chestionare** — va spune Gusti într-o comunicare făcută la Academia Română în 1940 — **nu este întrebuințată de noi decît în cazurile cînd observațiile directe sînt imposibil de îndeplinit. Astfel, nu numai că nu o recomandăm, dar o și combatem pentru primejdiile ce le conțin, ducînd fatal la erori menite să falsifice realitatea".**

Subliniez această idee întrucît în cercetările ce au început a se face în viața universitară de azi în majoritatea cazurilor a fost folosită metoda chestionarelor. Nu orice chestionar însă, alcătuit și dat spre completare studenților, urmat de o prelucrare a răspunsurilor este o cercetare sociologică. Poate fi cel mult anchetă socială, dar nu și sociologică.

Ancheta sociologică asupra vieții studențești, întreprinsă de școala sociologică de la București, prezintă interes prin datele ce ni le oferă, dar, mai ales pentru aspectul metodologic al cercetării, elementele valoroase putînd fi folosite în cercetările sociologice asupra vieții studențești ce se fac în prezent sau se vor face.

M. DIACONU

EVRIKA!

ORIZONTUL VIZITELOR NEPĂMÎNTENE (II)

PALEOVEHICULE SPAȚIALE

ȘI PERSOANE EXTRATERESTRE

Unul din cele 30 de capete de bazalt care privesc straniu din jungla mexicană.

Titlul mi se pare imprudent, pentru că el poate fi considerat sau candoare, sau literatură, sau lipsă de tact. Dar deshumînd o parte din materialul mitologic, față în față cu interesele tot mai largi pentru enigma farfuriilor zburătoare de azi, putem descoperi mereu unele afirmații care nu par să aibă altă explicație.

Recent, un simpozion științific internațional consacra o parte din dezbateri unei chestiuni altădată numai teologice : stelei magilor de la Bethleem. De ce ? Una din evanghelii notează că magii, „ascultînd pe împăratul au plecat și iată steaua pe care o văzuseră la răsărit mergea înaintea lor, pînă ce a venit și a stat deasupra“ (Matei, 2/9). Această frază nu ar însemna încă mare lucru dacă nu ne-am aminti de alte lucruri legate de împrejurarea în care s-a ivit steaua magilor. În mînăstirea iugoslavă Decany (lîngă metocul din Kossovo, în apropiere de orășelul Peć) există o frescă uimitoare, zugrăvită definitiv către anul 1350. Peste mulțimea mai mult uluită decît speriată ce înconjoară crucea răstignirii lui Isus trec în zbor — de la apus la răsărit ! — două obiecte stranii, de formă strict aerodinamică și cu simbolul radial al jeturilor de propulsie în spate, zugrăvite în secțiune; în fiecare, un om cu figură gravă dar calmă, cel din față privind îndărăt, printr-un soi de hublou, spre cel care îl urmează ; și mai ciudat este că ambele obiecte seamănă pînă la identitate cu capsula spațială a lui Gagarin. Dedesubt este pictată scena biblică a înălțării, însă și aici Isus are o situație insolită, el aflîndu-se, în picioare, într-o capsulă aerodinamică ovoidală, orientată vertical, cu două aripi laterale (nu de pasăre !). Mai mult, această imagine are un corespondent aidoma într-o icoană rusească din sec. XVII, aflată acum în cabinetul arheologic al Academiei Teologice moscovite din Zagorsk. Aici există chiar și detalii tehnice precise : baza capsulei sugerează 8 (4+4) pătrate cu orificii centrale, iar Isus, cu fața exprimînd un sentiment vădit de despărțire, strînge cu mîna stîngă o manșă fixată în peretele interior. Lanțul de similitudini continuă. Muntele iranian Behystun păstrează pe o stîncă verticală, foarte greu abordabilă, un enorm basorelief, reprezentînd pe enigmaticul rege pers Darius I în fața celor doisprezece regi supuși cu armele sale, în timp ce primește salutul afabil al zeului său protector, Ahuramazda, care zboară la mică înălțime într-un aparat paralelipipedic, avînd dedesubt imaginea sugerată a unei iradiații dar ținîndu-și mîna stîngă pe o manșă înclinată, de avion (cu dreapta ridicată îl salută pe regele pers) sau astronavă, dacă vreți. Raporturile și influențele între vechile religii (mai ales Buda — Hristos, Zoroastru — Hristos, fenomene teologice mai tîrzii) sînt cunoscute. Să subliniem în plus că un text creștin apocrif din sec. XV (citat de cercetătorul sovietic V. Zaițev) relatează faptul că steaua magilor din Bethleem nu semăna cu cea zugrăvită în biserici, ci că avea aripi și multe raze lungi care o mișcau circular, și că steaua „s-a pogorît pe un munte și din ea a ieșit Hristos“, fenomenul fiind observat, cum spune întocmai textul apocrif, de către astronomi (sic !) din niște turnuri speciale.

Aceste relații sînt mai numeroase și viitorul, probabil, mai rezervă și altele, În Salvador s-a descoperit o tavă pe care se văd clar niște obiecte de forma rachetelor, zburînd peste palmieri și avînd înăuntru figuri humanoide. Nu vreau să mă aventurez, în cazul descifrării paleovehiculelor spațiale, prin zonele basmului, căci basmul filtrîndu-se de la un narator la altul pe cale orală se încarcă de imagini și simboluri, descărcîndu-se invers proporțional de materialul memorial. Și totuși, calul lui Făt-Frumos, înzdrăvenindu-se numai cînd e hrănit cu jăratic, zburînd cu mari iuțeli și, uneori, făcînd probe de zbor înainte de a se avînta pe drumul ales, merită o anume atenție. Că e prezentat drept cal, nu are importanță : prosopopeea este dintre tropii curenți ai folclorului.

Dar iată un vehicul spațial descris aproape ca într-o revistă de popularizare astronautică din zilele noastre. Într-un text antic indotibetan, Samaranganasutradhara (Arhitectul Universului), există un pasaj uimitor prin imposibilitatea de a-l adapta vreunei practici religioase, vreunui simbol ritual sau vreunei metafore. Niște călători cerești explică pămîntenilor sistemul de construcție și de propulsie a unui „car ceresc“ în termeni lipsiți de orice artificiu criptic : „La mijlocul carului este o ladă grea de metal de unde izvorăște puterea. De la această ladă, puterea trece în două mari țevi mișcătoare, puse la cele două capete potrivnice ale carului. Pe lîngă acestea, puterea mai trece prin alte opt țevi așezate în față și în spate, asupra celor două țevi de căpetenie. Ele au două șiruri de găuri îndreptate de sus în jos. Despre felul cum se pot înjgheba părțile carului zburător noi nu spunem nimic, nu pentru că n-am ști să spunem, ci spre a păstra acest lucru în taină. Amănuntele făuririi nu le mărturisim pentru că, de ar fi știute de toți, ele ar putea fi puse în slujba răului. Trupul carului trebuie să fie puternic și să dureze, făcîndu-se din lucruri ușoare, asemenea unei mari păsări care zboară. Înăuntru trebuie pus un cuptor cu argint viu și dedesubt altul, de metal, pentru încălzire. Prin mijlocirea puterii ascunse în argintul viu și care pune în mișcare viforul purtător, omul aflat înăuntrul acestui car poate străbate în zbor mari depărtări pe cer în chipul cel mai uimitor. Carul dobîndește o putere ca a trăsnetului, mulțumită argintului viu din el. Și carul acesta numaidecît se preface într-un mărgăritar pe cer“. Dar pe lîngă fragmentul de mai sus (relatarea e mai amplă), la care s-au referit și revista poloneză „Horyzont“ acum cîțiva ani, și scriitorul sovietic A. Kazanțev, care confrunta textul cu o traducere pusă la dispoziție de sanscritologul Alex. Gorbovski, se pot aminti cel puțin alte zece surse antice (babiloniene, egiptene, chineze, indiene, sudamericane etc.), din care nu pot alege deocamdată prea mult, din lipsa spațiului necesar. Un imn din Rig-Veda, chemînd pe acvinii strălucitori în fața ofrandelor, se referă din nou la un car : „Carul vostru, iute ca gîndul, înaintează străbătînd spațiul.“ Alături sînt invocați marutii, cărora li se descrie sistemul de zbor : „Și voi înconjurați cerul și pămîntul. Cu zgomotul grozav al vînturilor furtunii, însoțit de fulgere, marutii își iau podoabele de la ploaie, cu caii roșii, cu caii de argint aurit...“

Există însă și alte referiri interesante în misteriosul text tibetan „Cartea lui Dzyan“, pe care nu-l cunosc decît în versiunea haotică și nesigură a d-nei Hélène Blavatsky, teozoafă de la sfîrșitul secolului trecut. (O critică a textului și a interpolărilor teozoafei a făcut, mai tîrziu, René Guénon). Așa sau altfel, sînt însă în stanțele atribuite lui Dzyan unele detalii de referință neașteptată la o navă nonterestră, venită cu navigatorii ei pe pămînt și apoi părăsindu-l ; mi se pare tocmai acest fapt incompatibil concepției teozofice a d-nei Blavatsky, și prefer să cred că este vorba acolo de un nucleu memorial dintr-un vechi mit nedigerat și transmis mecanic pînă la noi. Cu atît mai mult cu cît Asia este plină de atari aluzii și referințe. Texte mult mai bine verificate, cum sînt „Mahabharata“ sau „Ramayana“, „Poemul lui Ghilgameș“ și, mai ales, „Călătoria lui Etana“ în cer, ne pun în fața unor dileme pe care nici scepticismul specialiștilor (dar cine poate fi specialist în paleoastronautică ?!), nici romantismul fantaștilor nu le pot rezolva pînă la capăt. „Mahabharata“ de pildă vorbește despre un conflict militar ceresc, între zei sau între făpturi adivine (și să nu uităm că chiar Vechiul Testament, în cazul Sodomei și Gomorei, nu-i mai numește îngeri pe străinii enigmatici care au venit să distrugă orașele, ci pur și simplu bărbați) ; conflictul în sine nu ar reprezenta nimic mai mult decît un simbol al luptei dintre bine și rău, dacă nu i s-ar descrie aspectul tehnic : „Un bolid strălucitor, avînd strălucirea focului lipsit de fum, fu slobozit. Deodată ceața deasă a acoperit oștirea. Toate zările se scufundară în negură. Vifore aducătoare de rău se stîrniră din senin. Norii țîșniră cu urlete în înălțimile cerești“. Arma semăna cu „o uriașă săgeată de fier“ care a prefăcut în scrum toată oastea într-o singură explozie. Ciudat e că mai departe se dau sfaturi pentru anihilarea armelor nefolosite : ele trebuiau pisate, iar pulberea înecată în mare, iar ostașii scăpați cu viață aveau obligația să-și spele armele și veșmintele în fluviu. (Poate că de aici provine și tradiția spălării sacre în Gange ?).

În poemul lui Etana, operă anonimă sumeriană, eroul pleca în cer călare pe vultur și la un moment dat zărea pămîntul „ca discul lunii“. Legendele folclorice mesopotamiene conțin și relatarea sosirii din cer, în regiunea Golfului Persic, a unor făpturi insolite care au ajutat populația dintre Tigru și Eufrat să-și construiască civilizația. Vreau să subliniez că această legendă l-a intrigat pe astronomul american Carl Sagan, savant bine cunoscut, care a calculat periodicitatea „sosirilor“ de ființe extraterestre, ajungînd la concluzia că intervalul dintre reveniri ar fi de cinci milenii și jumătate. Există de altfel o legendă peruviană, singura indicînd cifre, care face aluzii similare. Iar de aici ar rezulta, cu puțină îndrăzneală, o interesantă cronologie : anul 12 000 î.e.n. (cînd, după Platon și după unii oceanografi, s-ar fi scufundat Atlantida „atlantică“), aprox. 5500 î.e.n. (cînd izbucnesc, aproape paralel și fără o prealabilă copilărie civilizația egipteană și cea sumeriană), și... dar de aici încolo cititorii pot deduce și singuri. Sîntem în epoca farfuriilor zburătoare, a polemicilor și a unor mari investiții financiare și morale a omenirii în vederea cercetării (sau nu numai cercetării) acestei enigme contemporane, iată, cu rădăcini atît de adînci.

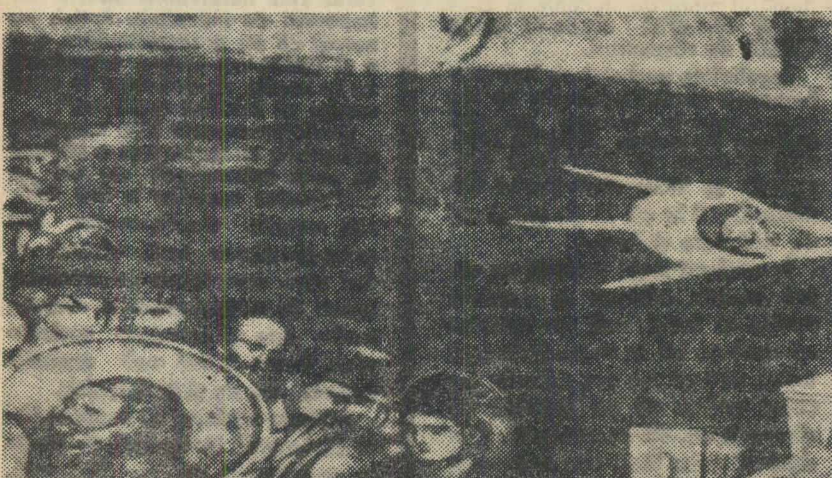
Cine sînt însă **persoanele** extraterestre cu care omenirea a făcut cunoștință în diferitele etape ale trecutului ei ? Mă mulțumesc să le enunț, renunțînd deocamdată la comentarii. Să zicem, mai întîi, călătorul paradoxal din basme și mituri (el lipsește cîteva zile și pe pămînt s-au scurs între 3 și 10 secole : „Tinerețe fără bătrînețe“ din folclorul românesc, „Pămîntul își ia ce-i al lui“, basm caucazian, „Urasima Taro“, basm japonez, „Tî Thîk“ din Vietnam, un basm rusesc, unul african ș.a., dar mai ales cartea biblică apocrifă „Vedenia lui Isaiia“ (sec. II) în care Isaiia, după ce se umple de beatitudine în fața priveliștilor nepămîntene, îl întreabă pe îngerul ce vrea să-l transporte acasă : Pentru ce așa de curînd ? N-am stat la tine decît două ceasuri !, iar îngerul precizează pedant : Nu două ceasuri, ci treizeci și doi de ani ! și, văzînd că profetul se sperie de iminența bătrîneții, îl liniștește : Nu te întrista, tu nu ești bătrîn.

Cartea lui Enoh (cea apocrifă, transmisă într-un text etiopian) face un inventar interesant al „îngerilor“ (douăzeci de șefi, două sute de inși obișnuiți, comandați de „prințul Semyaza“) damnați, care i-au învățat pe oameni arte, meșteșuguri, morală, principii estetice, meserii militare, chiar navigație spațială și astronomie. Dintre ei, unii corespund zeilor similari ai altor mitologii : de pildă Penemù, în Egipt — Toth, în America precolumbiană — Quetzalcoatl, în India — Agni, în Grecia — Prometeu. Îngerii damnați ai lui Enoh fraternizează însă cu pămîntenii, alegîndu-și fete dintre fiicele oamenilor.

Dar preocupărilor străvechi se pare că li s-au adăugat altele, mult mai profunde, certificate de vechi construcții inexplicabile și de tîrcoalele pe care ni le tot dau (ei sau iluzia ?!) de o vreme încoace.

Victor KERNBACH

(A treia etapă, în numărul viitor)

Partea dreaptă de sus a frescei din mînăstirea iugoslavă Decany.

Un nou gen de horoscop :

HOROSCOPUL ASTROMATIC

O nouă știință în căutarea unui supraordonator : astromatica. Ea e rodul unei colaborări bizare.

Această colaborare neobișnuită se datorează unor ingineri specialiști în crearea ordonatoarelor — Jean Claude Galloudec, Arian Zerty și Raymond José — care lucrează în cadrul unei mari companii de organizări.

Se știe că astrologia, în ceea ce privește obiectul său, se ocupă cu constituirea, pentru fiecare ins, a unui „bilanț astrologic“ complet. Această chestiune e foarte complicată și cei trei ingineri s-au gîndit să o simplifice cu ajutorul ordonatorului care ar efectua cu o mare rapiditate și precizie toată mulțimea operațiilor de calcul fondate pe utilizarea efemeridelor în cadrul unor și mai complicate operații matematice.

O dată constituit acest „bilanț“ astrologic, începe interpretarea pe care, în locul astrologului o face de data aceasta, mai nou, ordonatorul, deducînd tendințele, trăsăturile de caracter și diversele aptitudini. *Operația de interpretare a mașinii este posibilă cu condiția ca să i se codifice regulile mai mult sau mai puțin empirice de care face uz astrologia. Pentru a se deduce și a formula regulile în limbajul necesar ordonatorului, au trebuit să fie consultate mii de horoscoape. Operîndu-se reductiv și selectiv s-au obținut cîteva tipuri care constituie premise de calcul pentru mașină.*

Vîrsta astrologiei este dintre cele mai respectabile, însă niciodată nu s-a făcut o anchetă serioasă pentru a se verifica retrospectiv dacă prevederile horoscoapelor concordă cu realitatea. Acest scop și l-a impus astromatica. Ea va stabili horoscoape individuale cu ajutorul ordonatorului și pe care tot cu ajutorul lui le va și verifica, confruntîndu-le cu datele vieții reale ale indivizilor.

Din această confruntare, se vor putea obține două lucruri : ori astrologia va fi compromisă ori ea va imprima noii discipline un nou impuls. Proiectul, în orice caz, prevede un enorm cîmp de cercetare statistică, pentru aceasta cheltuindu-se sume de loc neglijabile.

(După articolul „Horoscope par ordinateur“ din revista „EXPRES“, septembrie 1967)

MAI ESTE TINERETUL SECOLULUI XX O „TERRA INCOGNITA" ?

MOTTO:

„Sălbaticul adoră idoli din lemn şi piatră, omul civilizat – idoli din carne şi sînge"
(Bernard SHAW)

Busturile marilor eroi ai spiritualităţii zac prăfuite pe aleile pustii ale parcurilor sau în colţurile holurilor universitare, iar portretele marilor savanţi sau artişti privesc triste din paginile manualelor şcolare... În schimb, de pe panourile de afişe ale cinematografelor surisul Brigittei Bardot sau al lui Elvis Presley îşi revarsă deplina satisfacţie asupra nenumăraţilor admiratori, „Sfîntul" îşi dă întîlnire cu milioane de telespectatori, vestiţii cowboy sînt colecţionaţi din reclamele de chewing-gum, iar, de pe discuri, Celentano sau Johnny Halliday nu contenesc potopul ritmurilor. Dar, tocmai, întrucît este elocvent pentru fenomenele care se petrec în conştiinţa tineretului contemporan, să încercăm o incursiune în

MITUL VEDETEI

Cîndva, doar legendele şi istoria hrăneau nevoia tineretului de a-şi propune un model de viaţă. Fără a ne întoarce pînă la rapsozii timpurilor homerice, spre secolul VIII dinaintea epocii noastre, în care eroul era tributar tradiţiei **orale, trebuie să menţionăm că** primul mijloc al comunicaţiei moderne — **cartea** este cea care a reprezentat platforma de lansare a marilor personaje intrate în galeria celebrităţilor. **Teatrul** este de fapt la originea vedetei aşa cum o înţelegem noi astăzi. Epoca de glorie a scenei de la sfîrşitul secolului trecut şi începutul secolului nostru a creat primii „monştri sacri" cum a fost Sarah Bernhardt. Prin iubirile lor pătimaşe, prin viaţa lor strălucitoare, marile doamne ale scenei erau prefigurarea vedetelor pe care avea să le lanseze puţin timp după aceea **cinematograful.** În teatru şi operă artiştii idolatrizaţi rămîneau totuşi apanajul unei minorităţi. Abia filmul şi celelalte mijloace moderne de comunicaţie şi cultură : **radio**-ul şi mai ales **televiziunea** aveau să transforme cultul vedetei într-un fenomen de masă. Iar ultimii 30—40 de ani au făcut din vedetă obiectul unei adevărate **industrii** şi al unui **comerţ** de mare rentabilitate.

Scurtă istorie

Cîteva decenii istoria vedetei a fost identică cu cea a cinematografului. Este epoca starurilor, a stelelor de film născute, botezate şi lansate pe orbită mai ales de Hollywood. De la Greta Garbo şi Rudolf Valentino la Marlène Dietrich sau Charlie Chaplin, de la Tarzan la cowboy, femeia vampă sau celebrii gangsteri — se întinde o gamă largă de vedete, stîrnind în epocă admiraţie, pasiuni, lacrimi sau hohote de rîs. Cît despre vedetele filmului contemporan, ele nici nu mai trebuie reamintite, într-atît sînt de prezente în ochii, urechile şi inimile sutelor de mii de spectatori. Spiritul de aventură conturat în figura lui James Bond, patimile iubirii... încorporate de Marilyn Monroe, frumuseţea tinereţii... profilată de Brigitte Bardot, curajul unui Belmondo, isteţimea unui Eddie Constantine sînt doar cîteva din punţile care unesc aspiraţiile tineretului cu tipurile principale ale vedetelor filmului. Ei sînt un amestec de divin şi de uman, divinul permiţînd mulţimilor să-şi proiecteze propriul lor vis într-un destin fabulos, iar umanul să le dea speranţa, oricît de relativă, a posibilităţii de a realiza ei înşişi un asemenea destin. Starul devine un model de imitat, simbolizează triumful dragostei, reuşitei şi fericirii pentru că, oricît de sinuoase ar fi aventurile vieţii, ele se termină întotdeauna printr-un happy-end.

În această lungă istorie a vedetelor-star, 1955 marchează un moment de răscruce. Mitologia hollywoodiană lansează un nou tip de vedetă, simbol şi model al unui nou fel de viaţă al tinerilor. Şi nu întîmplător ! Căci pasiunea tinerilor pentru noul erou JAMES DEAN, corespundea afirmării unei noi tendinţe a tinerei generaţii hotărîtă să-şi creeze propriii săi eroi, să respingă vedetele ce îi erau impuse pînă atunci şi să înalţe pe firmamentul celebrităţii, în locul lor, noul tip de vedetă încarnînd crezurile şi simţirile lor. James Dean, acest adolescent slab cu ochi miopi, cu trăsături fine, avea să devină „dumnezeul tragic" al tinerilor din acei ani. În cele două filme ale sale, „La est de Eden" şi „Furia de a trăi", el exprimă dorinţa unei vieţi periculoase într-o lume plictisitoare şi ipocrită. Moartea brutală a lui James Dean într-un accident de maşină, confirmînd, parcă, destinul tragic al eroilor cărora le dăduse viaţă pe ecran, a dezlănţuit o mişcare largă, un adevărat cult pentru eroul dispărut. La rămăşiţele maşinii s-au făcut adevărate pelerinaje, tinerii luînd piese ca amulete ce purtau amintirea idolului, dispărut atît de tragic şi de stupid. Apar în mii de exemplare portretele sale, se creează cluburi purtînd numele lui, adevărate capele ale unui cult sui-generis. Zeitate a cinematografului, James Dean anunţa viitoarea supremaţie a noului tip de vedetă, tînărul exponent al generaţiei sale.

Pentru moment însă rolul precumpănitor în lista vedetelor revine cîntăreţilor. ELVIS PRESLEY, supranumit de simpatizanţii săi (care pentru prima oară sînt denumiţi „fans") regele rock-ului, devine în scurt timp preferatul cinefililor şi amatorilor de muzică. Cam în acelaşi timp în Franţa, un tînăr, Jean Philippe-Smet, adoră ritmurile vii ale acestei muzici. Idolul său : Elvis Presley. Începe şi el să cînte frenetic la chitară, colindînd cinematografele de cartier sub numele de Johnny Halliday. Deşi se tăvăleşte pe podea, executînd în timpul cîntecelor adevărate exhibiţii, publicul îl huiduieşte sau pur şi simplu părăseşte sălile. Sînt necesari trei ani pentru ca, după spectacolul de la Olympia, în 1961, succesul să-l confirme printre vedete. Halliday devine supravedetă, tinerii năvălesc spre scenă, îşi dispută fîşii din hainele lui, distrug în ritmurile ye-ye-ului mobilierul sălilor de spectacole. Şi nu mai este vorba doar de un cîntăreţ (în mijlocul urletelor nici nu se mai aude prea bine ce cîntă !), ci despre un tînăr care, ca James Dean, contrapune vieţii monotone de muncă şi studii copleşitoare un mod de a trăi revoltat, energic, vesel. Impresarul desfăşoară de altfel propria sa activitate pentru a impune noul mit.

Dar destinul vedetelor, supus modei, este necruţător. Noi stele ale discului, magnetofonului, tonomatelor şi undelor apar şi dispar. Oricine zbîrnîie la o chitară sau are curajul să ia microfonul în mînă se şi vede cîştigătorul „discului de aur." Timida studentă de filologie germană Françoise Hardy, vînzătoarea de bomboane Sheila, şi atîţia alţii strălucesc meteoric. Idolul ye-ye nu mai este o divinitate îndepărtată ci doar un „super-copain"; de aceea li se şi spune pe numele mic : Johnny, Françoise...

Şi iarăşi un nou val de simpatie şi veneraţie, noi idoli : sînt **vedetele colective.** Formaţii de chitarişti cu acompaniament de baterie sau alămuri, dezlănţuind frenezia prin beatleşi pletoşi sau roling-stoneşi chei. Urmînd exemplul reuşitei lor fabuloase apar puzderie de asemenea grupuri-vedete : Chats Sauvages şi Chaussettes noire, Honeycombs şi The Animals etc. Şi o dată cu ei moda coafurilor, îmbrăcăminţii şi predilecţia pentru tot soiul de obiecte şi podoabe, dezlănţuind un nemaicunoscut boom comercial.

O încercare de definiţie

Realitatea atît de evidentă a prizei de masă pe care vedeta o are asupra tinerei generaţii a determinat, firesc, interesul sociologilor şi pedagogilor, al psihologilor şi scriitorilor, mereu în căutarea unei explicaţii cît mai exacte a fenomenului. În cartea sa **„Adolescenţii de astăzi"** JACQUES MARNY încearcă o sinteză cu ajutorul datelor concrete şi al meditaţiilor cîtorva gînditori. „Adolescentul — scrie el — încearcă să-şi construiască personalitatea, să se analizeze, să se definească, să-şi cunoască propriile forţe şi propriile limite. El vrea să fie el însuşi, este în căutarea unei originalităţi prin care să se deosebească de ceilalţi. Şi atunci, cum se explică cultul vedetelor **mergînd pînă la identificarea cu a**cestea ? Conştient de dificultăţile formării personalităţii, cu eşecurile, ezitările **şi chiar** angoasele inevitabile, tînărul îşi proiectează visurile şi dorinţele sale într-o **personalitate** — model care i se pare că a şi reuşit să-şi definească destinul. Proiecţia şi identificarea devin astfel izvoarele unui cult al unor noi idoli care se numesc : tinereţe, frumuseţe, dragoste şi bogăţie."

„Vedeta, scrie V. REY-HERME corespunde unei reuşite într-un domeniu sau altul, ea se bucură de reputaţie şi nu există decît în virtutea unei largi publicităţi." „Transformate în eroi sau în divinităţi, vedetele nu sînt numai obiecte de admiraţie, ci şi de cult. Este noua religie a tineretului „ateu" al secolului nostru. Nici unul din aceia care frecventează templele filmului din zilele noastre nu mai este cu adevărat ateu", afirmă EDGAR MORIN în volumul său **„Vedetele".**

În sfîrşit, MIRCEA ELIADE analiza şi el fenomenul, considerîndu-l ca făcînd parte din mitologia contemporană: „Nu este deloc greşit să facem o comparaţie între această „idolatrie" şi aceea care se manifesta la primitivi, unde termenul „idol" desemnează un obiect natural sau unul creat de om şi adorat mai apoi ca un zeu. Dar veneraţia unui arbore sau a unei pietre sacre nu se îndrepta spre arborele sau piatra propriu-zisă, dimpotrivă, ele erau adorate tocmai pentru că încetînd de a mai fi obiecte naturale manifestau altceva : sacrul."

Vedeta, produs şi simbol al psihologiei contemporane, este obiectul unui cult, pentru că în spatele eroilor filmului sau muzicii tineretul secolului XX (sau cel puţin o parte a acestuia) vede conturul unora dintre idealurile şi aspiraţiile sale.

Fred MAHLER

● ●

UNIVERSITATEA DIN NIŞ ŞI ECONOMIA

Prof. dr. Zivojin PERIC

Ca mai tînără dintre universităţile iugoslave, Universitatea din Niş a fost creată în 1965 prin reunirea mai multor facultăţi create la începutul celui de al şaptelea deceniu şi care, pînă la acea dată, făceau parte din Universitatea Belgradului. În prezent, Universitatea cuprinde Facultatea tehnică (secţii de mecanică, electronică, construcţii şi arhitectură), Facultatea de medicină (secţiile de stomatologie şi medicină generală) şi Facultatea de drept şi ştiinţe economice, numărînd în total 6 500 de studenţi.

Întemeiată în perioada de plină desfăşurare a reformei economice, Universitatea noastră datorează mult în ceea ce priveşte crearea şi desfăşurarea activităţii sale uzinelor şi institutelor din localitate şi împrejurimi. Este poate o trăsătură specifică a Universităţii noastre care, spre deosebire de universităţile vechi, legate de principiile şi metodele tradiţionale, a inaugurat activitatea sa în strînsă coordonare cu aceea a economiei. Îndată după creare a fost formată o comisie al cărei rol este de a coordona cooperarea dintre facultăţi şi uzine, atît în ceea ce priveşte planificarea cadrelor necesare acestora (inclusiv a specializărilor), cît şi realizarea, pe bază de contracte, a unor lucrări teoretice şi practice comune.

În anii de activitate de pînă acum s-au cristalizat o serie de forme de legătură între Alma Mater şi producţie, de la cele cu caracter general, de informare şi cunoaştere, la cele cu caracter special de activitate concretă, directă. În ceea ce priveşte primul tip de legături, obişnuite şi în alte institute de învăţămînt superior, ele constau în vizite colective ale studenţilor pentru cunoaşterea procesului tehnologic şi a organizării muncii, în munca practică a studenţilor în timpul vacanţelor, în consultaţii şi lecţii ţinute de specialişti din uzine în facultăţi, în folosirea profesorilor drept consultanţi în producţie, organizarea de simpozioane, seminarii şi cursuri speciale pentru studierea unor probleme de interes comun. Menţionez în mod deosebit faptul că studenţii primesc ca proiecte sau lucrări de laborator şi unele teme care interesează uzinele, beneficiind de condiţiile şi ajutorul financiar al întreprinderilor şi, în caz de reuşită, primind o remunerare corespunzătoare

În ceea ce priveşte formele de colaborare directă, acestea, cu toate dificultăţile datorate lipsei de experienţă, au luat o extindere tot mai mare. La începutul anului 1965 Facultatea tehnică a încheiat un acord pe termen lung cu Uzina de maşini din Niş (M.I.N.), acord care reglementează drepturile şi îndatoririle celor două instituţii în ansamblul colaborării şi, îndeosebi, în organizarea cercetării ştiinţifice. Ca urmare a aplicării acestui acord au fost integrate mijloacele materiale de cercetare ale facultăţii şi uzinei, ba chiar s-a creat în facultate un birou de studii al M.I.N., care a preluat din planul de cercetare al uzinei o serie de teme ce impun sprijinul competenţei ştiinţifice a cadrelor didactice. A fost totodată elaborat un plan de dezvoltare a laboratoarelor pe baza proiectelor elaborate de institut şi a utilajelor construite de uzină. Autocrearea acestei baze de cercetări prin colaborarea facultăţii şi uzinei a constituit şi primul pas în rezolvarea unor teme de cercetări ştiinţifice.

Aceeaşi facultate a încheiat un acord de colaborare şi cu Institutul pentru protecţia muncii pe baza căruia, în afara cercetărilor curente, s-au organizat cursuri postuniversitare, examene de doctorat etc.

Secţiunea de arhitectură şi construcţii a realizat o colaborare specifică cu întreprinderile de construcţii din sudul şi sud-estul Serbiei. Metodele moderne industriale de construcţie promovate de facultatea noastră au avut o deosebită importanţă pentru ridicarea nivelului de activitate şi coordonarea metodologiei de lucru a numeroaselor unităţi de construcţii, pînă atunci izolate unele de altele.

Deosebit de sugestivă pentru reuşita acestei coordonări o constituie legătura dintre Uzina „Industria electronică" din Niş (E.I.) şi secţia de electronică creată în urma solicitării acesteia şi pe baza finanţării directe (50 la sută din suma necesară) făcută de uzină pentru construirea clădirii şi dotarea laboratoarelor. Mai trebuie menţionat că 40 la sută dintre studenţi sînt bursierii acestei uzine, că numeroşi dintre profesorii secţiei lucrează direct în producţie şi că cei mai mulţi dintre absolvenţi urmează să muncească tot în cadrul acestei întreprinderi.

Iniţiative asemănătoare iau în prezent mai multe întreprinderi de prelucrare a cauciucului din Krusevac, precum şi cea de textile din Leskovac, care au făcut de acum studiile necesare privind crearea în viitor a unei secţii de materii plastice şi de textile.

Şi Facultatea de drept şi ştiinţe economice este legată strîns de economie. În cadrul ei a fost creat Institutul de cercetări judiciare, economice şi sociologice, care rezolvă numeroase probleme practice ale uzinelor, organizează seminarii şi cursuri pentru directori şi specialişti şi va crea un centru de calcul în serviciul acestora.

Facultatea de medicină la rîndul ei colaborează cu E.I. în producerea unor aparate electro-medicale, dintre care unele intră în dotarea proprie, şi de asemenea cu fabricile de produse farmaceutice „Galenika" din Belgrad şi „Zdravlje" din Leskovac.

Colaborarea directă dintre universitate şi economie se dovedeşte astfel fructuoasă atît pentru conţinutul pregătirii cadrelor în prezent şi în perspectivă, cît şi pentru îmbogăţirea cu mijloace proprii a bazei materiale de studii şi cercetare.

7 ARTE

TELEVIZIUNE

„Om de treabă" de Romulus Vulpescu, o piesă în premieră pe ecranul televizorului, a fost prilejul unei nuanţate analize psihologice Subiectul acestei analize este un om simplu faţă în faţă cu moartea. Un om care la începutul piesei işi dizolvă frica în inconştienţă, pînă cînd un al doilea personaj, numit nu fără ironie omul de treabă, îi înlocuieşte soluţia refuzului de a gîndi la moarte cu o alta, mai modernă, mai spectaculoasă, aceea a minciunii Piesa înseamnă evoluţia de la zeroul neîncrederii (e vorba de condamnatul la moarte şi această ultimă soluţie) pînă la o încredere de dimensiuni anormale De-a lungul piesei, mînuite de cele două personaje, gînduri de o sinceritate violentă duelează cu gînduri — speculaţii în zona neadevărului, iar piesa se încheie cu transformarea paradoxală a neadevărului într-un adevăr argumentat fantastic dar definitiv Această piesă, nu uşor de înţeles, ar fi avut nevoie de tăceri à la Ionesco, tăceri unde spectatorul să poată continua frazele abrupte ale actorilor. publicul devenind astfel un personaj subînţeles dar respectat Regizorul Cornel Todea *n-a pătruns în textul piesei, text care la o primă şi superficială apreciere poate fi crezut facil ; el n-a sesizat simbolurile textului, ca să le trădeze printr-un joc mai complex şi mai nuanţat al actorilor, prin crearea unei atmosfere vizuale sugestive Altfel, piesa ar fi putut găsi o cale directă pînă la comprehensiunea noastră O frază dificilă, tipărită, o citim, o recitim, dar cînd fraza e ilustrată în imagini ireversibile, regizorul are menirea să prevadă obstacolele comunicabilităţii ei* Cornel Todea, *în loc să manieze aparatul de filmat, dirijat de o intuiţie esenţială, încît să imite îndrăzneala imaginaţiei noastre, a privit piesa cu obezitatea şi indiferenţa unui pensionar Actorii şi-au interpretat bine rolurile, uneori foarte bine, în ciuda inatenţiei regizorale Rauţchi a fost verosimil în haina unui personaj fantastic, grotesc Siminie cu chipul uşor angelic a indus în eroare cu o dibăcie diabolică Din păcate, însă, repet, aportul regizoral a fost inexistent, Cornel Todea preferînd neutralitatea Ne pare rău că a rămas insensibil în faţa unei piese atît de interesante.*

Sandra MIRON

PLASTICĂ

EX OZIŢIA „LA DOI COLEGI"

In holul Institutului de arhitectură „Ion Mincu" s-a deschis recent o interesantă expoziţie de afişe de teatru, prima de acest fel din ţară. Expun doi colegi din grupa 46 a anului IV : Mac-Popescu Emil şi Dan Al. Ionescu. Afişele, prezentate anterior la saloanele anuale de grafică republicană, precum şi la diverse saloane internaţionale, se impun prin ideile deosebite, ingenioase, prin linia fină şi în acelaşi timp sigură, prin coloritul bine ales. Reţinem în primul rînd afişele pentru spectacolele cu piesele „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită" de Bertolt Brecht, „Noapte de război în muzeul din Prado", de Rafael Alberti, „Dracul uitat" de Jan Drda şi „Dorinţa înhăţată de coadă" de Pablo Picasso, semnate de Dan Al. Ionescu, precum şi afişele pentru spectacolele cu „Scaunele" şi „Regele moare" de Eugen Ionescu şi „Un tramvai numit

dorinţă" de Tennessee Williams, semnate de Mac-Popescu Emil.

Este remarcabil faptul că aceşti doi studenţi din atelierul arhitectului prof Cezar Lăzărescu, avînd vechi preocupări de grafică s-au impus atenţiei publicului şi specialiştilor din ţară şi de peste hotare. Astfel, lui Dan Al. Ionescu îi sînt prezentate în aceste zile 3 afişe la Expoziţia bienală

a afişului de la Varşovia, 4 afişe îi sînt achiziţionate de Muzeul de artă din Bucureşti, iar în 1961 afişul „Înţelegere şi colaborare între popoare" i-a fost premiat şi publicat de U.N.E.S.C.O. La rîndul său, Mac-Popescu Emil a cîştigat un concurs de afişe la Uniunea arhitecţilor, iar afişul pentru spectacolul cu piesa „Scaunele" i-a fost deosebit de apreciat la Expoziţia de grafică publicitară. Ambii participă de trei ani la toate concursurile republicane de grafică CU TOATE ACESTE SUCCESE, CONDUCEREA FONDULUI PLASTIC ÎNCĂ NU I-A LUAT ÎN ATENŢIE. ÎN CIUDA REPETATELOR CERERI FORMULATE DE TINERII STUDENŢI MOTIVUL E VEŞNIC ACELAŞI : „NU AVEŢI O DIPLOMĂ". *Credem, însă, că talentul, imaginaţia bogată şi seriozitatea au şi ele un cuvînt de spus*

Vlad BOTOŞANU

TEATRU

LOVITURA

Aceste scurte note ţin să adauge „un pigment de interes unei discuţii care, prin unanimitate, risca să devină plictisitoare" Este — după cîte am înţeles din autointerviul publicat în programul de sală — însăşi dorinţa autorului

Problema centrală a piesei o constituie „mica noastră stabilitate", problemă de altfel mult frecventată de la romantici încoace. Personajul principal este confruntat cu „baremul" social în vigoare (în termeni mai familiari, „patul lui Procust") şi apoi se arde pe rug acea parte din el care nu corespunde preţioasei linii medii pe care majoritatea descrie o echilibristică decentă. Desigur, el protestează, se zbate, dar societatea îşi exercită ferm influenţa educativă aducîndu-l în cele din urmă la numitorul comun. Şi cum altfel s-ar fi putut proceda cu o excepţie, cu o singură *excepţie ??! Căci — ne mărturiseşte eroul —* „Eu sînt excepţia ; sînt omul care suferă !" *(citat cu aproximaţie, din memorie). Declaraţie care se contrazice evident cu vehemenţa tonului pe care regia lui Crin Teodorescu l-a impus întregului spectacol, deoarece nu se face artă din „cazuri", din excepţii, sau cel puţin în artă excepţiile trebuie să înceteze de-a mai fi excepţii, trebuie să justifice interesul nostru denunţînd* generalul ! *Altfel eroul nostru pare un Candide pesimist, vieţuind în cea mai bună dintre lumile posibile care apare, totuşi, degradată, dezgustătoare, întrucît ne este prezentată din punctul de vedere al personajului central, dintr-un „unghi subiectiv", s-ar spune în termeni cinematografici Un unghi subiectiv care ne duce la concluzii false, căci în lume (şi pe scenă, orice grup de oameni e o lume la scară redusă) — reiese — oamenii cinstiţi sînt excepţii (!?). Şi teza e susţinută şi prin alte „argumente" : începutul e shocking, spectatorii sînt „scuturaţi" fără menajamente şi înregimentaţi pripit în rîndurile aceleiaşi lumi detestabile care-l încolţeşte pe scenă pe eroul nostru, colcăind graţios în jurul lui*

Decorul rece, constructivist, alcătuit în esenţă din două podiumuri semicirculare — e făcut anume pentru ca „lumea" să execute pe el un balet al conformismului social, în timp ce eroul nostru — om al calculelor şi al exactităţii — alege, obstinat, între două puncte calea cea mai scurtă, linia dreaptă Ideea decorului ne-a cucerit încă din filmul lui Jacques Tati, „Mon oncle" ! ?

R. STEGAROIU

MUZICĂ

Apogeu al creaţiei de operă mozartiene, „Don Juan" îşi reocupă după 25 de ani locul cuvenit în repertoriul primei scene lirice a ţării. Viziunii moderne a regizorului Hero Lupescu, care a pus accentul pe latura tragică a existenţei lui Don Juan, apropiindu-se astfel de concepţia lui Camus, i s-a alăturat un grup de solişti de frunte ca şi prestigiul dirijorului Mircea Popa. Suveranul spectacolului este fără putinţă de tăgadă interpretul rolului titular, Dan Iordăchescu Cîştigătorul premiului „Mozart" de la Salzburg a realizat poate cea mai mare creaţie a carierei sale de pînă acum. Unitatea stilului mozartian a fost dublată de o prezenţă scenică copleşitoare, slujită de vocea-i ce nu mai are nevoie de prezentări. Iolanda Mărculescu ne-a încîntat în rolul Zerlinei prin modul magistral în care a reliefat toate meandrele sufleteşti ale naivei ţărăncuţe Marina Krilovici, debutînd cu acest prilej pe scena Operei, a susţinut cu succes dificilul rol al Donnei Anna. Desigur că spectacolele viitoare îi vor aduce un plus de maturizare şi de autoîncredere. Constantin Gabor ne-a rezervat o surpriză ; fiind, în fine, pus într-un rol în care are de cîntat mai mult, el ne-a dezvăluit o voce de o calitate deosebită pusă în slujba jocului ce i-a adus consacrarea Aşteptăm din partea sa şi alte asemenea surprize Donna Elvira a avut în persoana Magdei Ianculescu o interpretă remarcabilă, căreia i-a lipsit însă acel dramatism al vocii impus de partitură Masetto, logodnicul Zerlindei, a fost interpretat cu mult (uneori poate chiar prea mult) umor de către Ioan Hvorov Don Ottavio, rol de mare dificultate vocală, a fost susţinut cu succes de Ion Stoian, care a dovedit astfel o remarcabilă tehnică a cîntului. Valentin Loghin, mai puţin slujit de partitură, s-a achitat ca întotdeauna cu succes de rol. Nota 10 scenografiei lui Roland Laub In concluzie, o premieră memorabilă care dovedeşte încă o dată că la Operă, în ultimul timp, adie un vînt proaspăt.

Cristian MIHAILESCU

PETE PE ECRAN

Nu, nu e vorba de titlul unui nou film de prost gust de genul celor care abundă pe reţeaua noastră

Nu e prima oară cînd revista noastră îşi spune cuvîntul în problema influenţei difuzării filmelor asupra publicului — în special tînăr. Ne-am adresat celor în cauză cerînd şi propunînd filme de o anumită calitate. Dar se pare că e mai greu de discutat ceea ce ar trebui făcut decît ceea ce nu trebuie în nici un caz făcut. Sînt filme care ţin vreme îndelungată afişul (ca seriile „Angelica" şi „Winetou") aducînd „succese" marcate cu mai multe zerouri în registrele contabilităţii şi pe care critica le desfiinţează cu jumătate de gură. Criticul salariat e obligat să-şi facă cronica, indiferent de film, şi atunci se repetă : iar un film prost, cu o steluţă sau fără, bun de trecut dedesubtul omuleţului care sforăie ş.a.m.d. Şi încet, încet, aceste coloane se îngroaşă. Dar după ce a judecat filmul ca film, criticul şi-a făcut datoria. Doar e un estet ! Ştie că publicul face coadă la „Comisarul X" sau „Testamentul incaşului" dar... aşa e publicul... „N-are cultură cinematografică" ! Dar dacă estetica de uz personal a criticului îl îndepărtează de asemenea preocupări, pentru distribuitorii de filme aspectul educativ, raportarea la principii şi valori etice precise, la o axiologie concretă, trebuie să primeze.

Un sondaj întîmplător al reţelei anului în curs ne-a dus la cîteva concluzii :

1. Nu există săptămînă ca din 2—3 premiere, una să nu fie de film poliţist sau de aventuri ; în ultimele 26 săptămîni numai în 6 săptămîni asemenea filme n-au intrat în reţea.

2. Într-o săptămînă se află pe piaţă (urmărind împărţirea pe rubrici a „Săptămînii culturale a Capitalei") :

	5-11 VI	17-23 VII	14-20 VIII	18-24 IX	9-15 X
Mari cineaşti	4	1	1	1	2
Mari actori	8	6	3	3	3
Pagini de istorie	3	3	3	2	4
Dezbateri etice	1	1	4	4	5
Ecranizări	3	2	3	3	3
Comedii	9	5	4	7	5
Filme de Aventuri şi Poliţiste	15	11	12	13	11
Filme muzicale	2	2	3	0	0

(Notă. Şi cifrele acestui sondaj pur întîmplător ar fi şi mai concludente dacă ne gîndim că filme din seria „Aventuri" pătrund şi la alte rubrici. De pildă cele 3 filme la „Marii actori" din săptămîna 14—20 august sînt toate... poliţiste).

Ce se ascunde însă în spatele cifrelor ? Preferinţa pentru „distractiv", pentru comedia uşoară şi exaltarea filmului de aventuri, îndoparea publicului cu filme în care ideile stau pe planul al 99-lea, interzic pur şi simplu, barează arbitrar drumul spre împlinirea culturii, şi nu numai cinematografice. Publicului, dacă l-ai obişnuit cu castraveţi, n-o să-i mai placă nici ciocolata. Nu ponderea anumitor genuri şochează (căci filmul poliţist are un Hitchcock sau un Maigret, westernul are capodopere, dar nouă ni se dau spanacuri „germano-italo-hispano-peruviene") ci alegerea unor exponente de duzină.

Se adaugă aici şi marele număr de reluări. Numai că optica reluărilor e revoltătoare. „Succese" de cea mai proastă speţă, precum „Femeia necunoscută", „Cei 7 din Teba" sau nu mai ştiu care sînt rulate pînă la deteriorarea peliculei şi a nervilor publicului, în timp ce filme de calitate ale cinematografiei româneşti de acum 10, 5 sau 2 ani sînt total ignorate. Producţia noastră rămîne pe reţea o prezenţă meteorică...

In filmul muzical **nu ne interesează numai că vedete ca Presley sau Morandi sau Sarita Montiel cîntă, ci faptul că între cîntece există o canava faptică de cea mai proastă calitate, care escamotează realităţile, dîndu-ne imaginea unor pseudovalori morale şi estetice de care noi sîntem străini.**

In comedii, **dincolo de gratuitatea gag-ului şi de virtuozitatea comicilor, trebuie să fim atenţi şi la felul în care sînt desfăşurate nişte raporturi etice şi sociale, idilizate şi idealizate, de care noi sîntem străini.**

În filmul de aventuri, **dincolo de ingeniozitatea şi de exterioritatea specifică genului, ne indignează exaltarea unor „calităţi" şi „spiritualităţi" specifice unui mod de viaţă de care noi sîntem străini şi care nu dorim să contamineze tineretul nostru.**

Anunţul : „Accesul interzis tinerilor sub 14 ani" a devenit un cîrlig publicitar. Pentru o competentă grijă formativă e însă imperioasă reconsiderarea acestui anunţ obişnuit în toate cinematografiile. „Accesul interzis" — sub 18 ani cel puţin, poate fi un filtru veritabil al posibilităţilor de înţelegere şi asimilare, un filtru civilizat, corespunzător unor realităţi de vîrstă şi nu o intervenţie fortuită.

Selecţia filmelor pornind de la analiza cinstită şi plină de răspundere, etică şi politică, trebuie să constituie, credem, un subiect de serioasă discuţie, asupra căruia promitem să revenim.

Eugen PATRICHE

7 ZILE

CUPE „PLINE“ LA CLUJ

Beneficiind de avantajul timpului frumos și de cel al unei organizări fără cusur, „CUPA ANILOR I“ a reușit să fie ceea ce trebuie să fie, adică o competiție de masă. Notăm cu reală satisfacție că numai în întrecerile atletice au fost angrenați peste 2 300 de studenți, că în faza finală cei 105 sportivi calificați au obținut cîteva performanțe bune, ceea ce ne face să sperăm într-o cam de mult așteptată revenire valorică a atletismului studențesc clujean. Astfel, studenta S. Tănase de la Universitate a realizat 12“7 pe 100 m.p. și a cîștigat și săritura în lungime cu 5,09 m, ceea ce o recomandă ca pe un autentic talent, ca de altfel și pe Ștefan Szatmari de la Politehnică, învingător în proba de 800 m.p. (2′8″5) și în cea de lungime (6,56 m). La 100 m.p. băieți un rezultat foarte bun: 10″9. Autor — Andrei Ioani, tot de la Politehnică, a cărei echipă s-a impus și în cursa ștafetelor cu 45″2 (rezultat bun, ținînd seama că echipa nu e încă sudată). Formațiile Universității au cîștigat în bloc turneele de baschet și handbal, precum și concursurile de șah și tenis de masă. Întrecerile continuă la gimnastică și natație.

★

10 echipe împărțite în două serii participă la o competiție fotbalistică devenită repede extrem de populară printre studenții clujeni. E vorba de „CUPA CĂMINELOR“ (inițiată și în alte centre universitare dar părăsită repede și mai ales nejustificat de comisiile sportive — n.r.), care a ajuns deja la cea de a patra etapă. Primele două clasate în serie își vor disputa întîietatea în turneul final care va avea loc la sfîrșitul lunii noiembrie. Succesul de care s-a bucurat acest „mini-campionat“ atît în rîndul sportivilor cît și în cel al suporterilor impune extinderea „Cupei căminelor“ și la alte discipline sportive. Așteptăm...

Claudiu Ion CHELEȘANU

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Salutăm ziarul „Sportul“ în haine noi și cu o... inimă mai cuprinzătoare. Preluarea frumoaselor tradiții ale „Gazetei sportului“, angajarea ziarului în disputa deschisă cu cele mai bune publicații de specialitate, ne întăresc convingerea că nu sîntem doar în fața unor schimbări de decor... Păcat că difuzarea presei întîrzie, ca și în cazul revistei noastre, să ofere cititorilor posibilitatea să citească „la zi“... ziarul. Avancronicile de duminică, citite luni sau marți (ca la Cluj), devin cel puțin comice.

★

Sîmbătă seara, la handbal, discuție despre... fotbal cu apreciatul arbitru Al. Pîrvu:

— Ce ziceți de Dan Coe?

— Că ești dumneata rapidist.

— Mersi.

— Naționala a jucat

binișor și Dan a fost și el de netrecut. Nici Davidek nu l-a putut bate. Apropo, ce-ar fi să cereți prin presă ca la meciul retur să arbitreze tot el? Cum ține cu gazdele (vezi Budapesta, vezi Berlin), am cîștiga fără probleme.

— Bună!

★

Dacă partida de la 6 decembrie (și nu 16 decembrie, cum ne informează „Scînteia“) se va disputa la Craiova (propunere la care subscriem întrutotul), vom ajunge într-o situație comică: să nu putem viziona jocul la televizor. Ne amintim că meciul de la Berlin l-am văzut, și într-o transmisie mai clară decît cele de pe „23 August“! Oare să nu poată face televiziunea noastră nimic?

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

SCRIMA STUDENȚEASCĂ... PAREAZĂ

Săptămîna trecută s-a încheiat campionatul național al „mușchetarilor“. La o analiză sumară a clasamentelor se remarcă prezența unor echipe studențești pe pozițiile secunde la fiecare dintre probe. (Excepție — floreta fete, unde echipierele Universității bucureștene au obținut medaliile de bronz).

De puțin au ratat victoria finală SPADASINII de la Medicina Tg. Mureș, care, întrecuți surprinzător în etapa a IV-a de către Electroputere Craiova, au cedat apoi și în fața campionilor, sportivii de la Steaua. Totuși, comportarea mureșenilor poate fi apreciată ca satisfăcătoare, ținînd seama de lipsa de experiență a componenților echipei, dintre care se detașează prin tehnică și putere de luptă numai campionul mondial de tineret Anton Pongraț. Insistînd în continuare pe perfecționarea tehnicii, pe omogenizarea lotului și pe ridicarea moralului (meciul cu Electroputere a fost pierdut tocmai datorită căderii volitive a echipei), antrenorul A. Cacuci va putea da o ripostă și mai eficace puternicei formații Steaua, al cărei atu este experiența Perspectivele spadasinilor de la Medicina au fost demonstrate recent de cîștigarea fără drept de apel a „Cupei speranțelor“

Tot la spadă, cu o formație care îmbină cîțiva juniori lipsiți de experiență cu cîțiva sportivi de mult plafonați, Universitatea București nu putea emite pretenții. Echipa antrenată de prof. Ion Rădulescu și C. Georgescu a reușit cu greu să evite retrogradarea în dauna formației Crișul Oradea. Nu trebuie să uităm însă că această formație bucureșteană este, poate, cea mai tînără echipă din campionat, că cei doi antrenori manifestă o preocupare intensă și, pînă acum, fructuoasă, pentru creșterea juniorilor, ceea ce, alături de cîteva rezultate obținute în acest campionat, îi conferă cele mai frumoase perspective.

LA FLORETĂ, echipa studenților bucureșteni beneficiază de experiența lui Tănase Mureșanu, maestru emerit al sportului și unul din componenții lotului național care a cîștigat la Montreal titlul mondial. Universitatea s-a menținut în permanență în apropierea steliștilor, campioni și la această probă. Din păcate, deși Mureșanu s-a dovedit cel mai eficace „trăgător“ din campionat, coechipierii săi, majoritatea juniori, nu au făcut față rutinaților militari. Și aici însă, antrenorul Ion Rădulescu a ridicat cîțiva tineri cu care în campionatul viitor poate emite pretenții justificate la titlu. Pe locul IV — o echipă la fel de tînără, Medicina Tg. Mureș. Tot la floretă, fetele de la Universitatea au ocupat locul III în urma floretistelor de la Steaua și Progresul, care dau componentele lotului național. Tinerețea echipei ca și unele indisponibilități de ultim moment au privat formația studențească de obținerea unei poziții mai avantajoase pe care speră s-o obțină în anul viitor. Tot la această probă remarcăm promovarea foarte tinerei formații feminine Medicina Tg. Mureș, care va activa în campionatul viitor în prima categorie.

Întrecerea LA SABIE a adus pe planșă alte două formații studențești. Universitatea București a obținut locul al doilea fiind întrecută doar de Steaua, iar Agronomia Iași, deși cu un singur sportiv de valoare, Irimiciuc, a constituit revelația competiției clasîndu-se pe locul al IV-lea, înaintea unor formații mult mai rutinate, ca Unio Satu-Mare sau S.P.O.B.

Analizînd comportarea „mușchetarilor“ studenți în campionatele naționale, precum și în alte competiții din țară sau de peste hotare, se impun, credem, următoarele concluzii:

— Toate formațiile universitare se caracterizează prin tinerețe, prin prezența în rîndurile lor a unui mare număr de juniori, mulți dintre ei elevi în ultimele clase, ceea ce îngăduie afirmația că scrima este sportul care va aduce cele mai mari succese studențești în anii viitori.

— Deși foarte tinere, formațiile studențești s-au impus în fața adversarilor printr-o tehnică deosebită, printr-o remarcabilă putere de luptă.

— Le-a lipsit însă rutina, experiența necesară pentru cîștigarea titlurilor în campionatele pe echipe, precum și omogenitatea valorică. Este direcția în care vor trebui să „fandeze“ în continuare antrenorii echipelor studențești.

— Și cîteva aspecte negative: lipsa unor condiții materiale satisfăcătoare, deci dezinteres din partea unora dintre cluburi; apoi numărul mic de cluburi studențești care au adoptat scrima (București, Tg. Mureș, Iași). Ce se întîmplă cu Clujul, Timișoara, Brașovul, Oradea, centre în care scrima are tradiții?

— În sfîrșit, credem că C.N.E.F.S. ar trebui să acorde un interes sporit scrimerilor studenți, angrenîndu-i mai intens în competițiile internaționale, pentru a le infuziona tocmai ceea ce le lipsește: experiența marilor întreceri.

Ovidiu PAUN

CRONICA MICROBISTULUI

De vorbă cu mine însumi

Pentru microbist — și de cînd cu televizorul cine nu e microbist? — o duminică fără fotbal e o duminică tristă; în dimineața cenușie nu-ți vine să ieși, în casă nu-ți găsești locul, melancolia te apasă din toate părțile... Așa a fost ultima duminică.

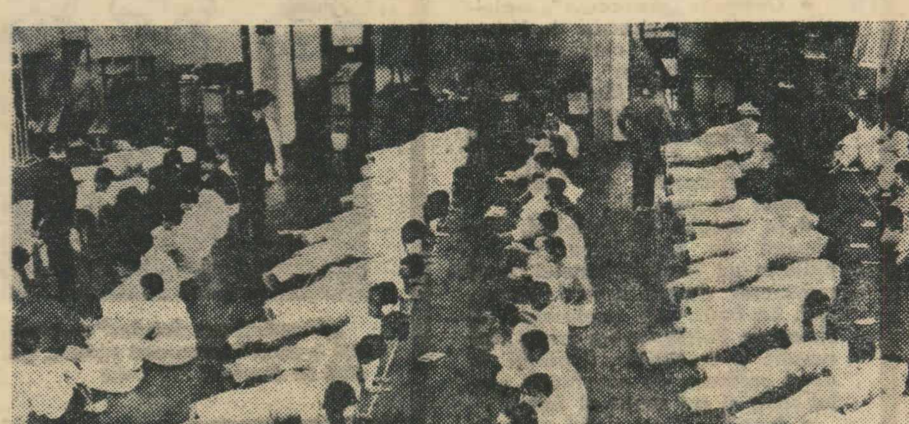
Pînă la urmă, am făcut ce-am făcut și mai cu un vecin, mai cu un musafir, am ajuns tot la o discuție pe tema „răul secolului XX“. Mă ricîia ceva la inimă și trebuia să spun cuiva. Se înțelege că subiectul nu putea fi decît partida de la Berlin, al cărei rezultat a făcut ca toate comentariile și cronicile din presa noastră să cuprindă, pe bună dreptate, cuvinte ca demnitate, realism, optimism, șanse, calificare, Mexic. *Mie, ce să spun, pe lîngă rezultat (perfect fidel situației de pe teren, pentru că nu trebuie să uităm penaltiul de care am fost iertați în repriza secundă), mi-a plăcut și jocul nostru, mai ales după pauză. Coman ne-a convins, dacă mai era nevoie, de excepționalele-i calități, cu deosebire fizice (păcat că are acum nevoie de intervenție chirurgicală, păcat că prea se ține în dragoste cu litruța), Dan Coe și Dumitru Nicolae au demonstrat că alcătuiesc un cuplu din ce în ce mai sudat și mai greu de trecut, Dobrin și-a etalat măiestria cu dezinvoltura care enervează și pe cele mai amabile gazde, jocul în general s-a legat, începînd să se asemene în unele momente cu ceea ce obișnuim să vedem numai la alții. Pînă aici, sînt și eu într-un ton cu toți confrații. De aici încolo însă, mă dezic de acei cîțiva care, îmbătîndu-se cu apă colorată, găsesc fotbalul jucat sîmbătă de naționala noastră atît de curat, încît chiar dacă-i văd unele pete le văd... albe. Teamul nostru a „scos“, într-adevăr, un rezultat pentru care ar trebui chiar felicitat. Dar bunul simț al măsurii nu trebuie să ne părăsească și să neglijăm că adversarul a avut o zi proastă sau — foarte important! — că la 6 decembrie trebuie să-l determinăm să „prindă“ o zi și mai proastă. Pentru aceasta, realismul impune ca, pe lîngă cele două extreme anunțate (ideea cu Pîrcălab și Kallo e excelentă), să mai folosim un vîrf cu șut năpraznic, iar dacă returul se va disputa la Craiova (ceea ce ar fi numai în avantajul nostru), acest vîrf n-ar putea fi altcineva decît un oltean —* Oblemenco. *De asemenea, nu trebuie să uităm că drumul spre Mexic nu trece numai prin Craiova, ci și prin...* So*fia sau Ankara.*

...După discuțiile despre fotbal, seara n-am putut lipsi — cum n-am lipsit în nici una din zilele turneului internațional de handbal — de la sala „Floreasca“. Nu comentez rezultatele întrucît există destui specialiști. Aș spune numai, referitor la prima noastră reprezentativă masculină, că ar trebui să-și caute ori să-și formeze trăgători cu procedee specifice; cum era o dată: aveam un șuter prin evitare (Hnat), un „tunar“ de la distanță din poziții surpriză (Ivănescu), un bombardier care se ridica peste apărarea adversă oricît ar fi fost aceasta de înaltă (Mozer). Și-aș mai spune, despre public, că trebuie să avem puțintică răbdare: noua formulă, aproape numai cu „mînji“, nu ne poate oferi azi ceea ce ne-au oferit maeștrii ani de zile. Cu timpul și aceasta va deveni „mare“...

Dar handbalul de la „Floreasca“ l-am privit mai mult cu gîndul la mondialele studențești din ianuarie. Prezumtivii noștri reprezentanți s-au comportat în general mulțumitor Penu este în formă bună, Mircea Costache, Gațu, Gunesch și Moldovan vor alcătui un cvartet excelent. Pe lîngă ei, Paraschiv, Speck și Papp vor putea să-și valorifice posibilitățile dovedite mai puțin zilele acestea. Mă îngrijorează însă că șaptele universitar nu va avea tunari. Adversarii vor fi tari (U.R.S.S. va aduce pe Klimov, Phakadze, Gulbis și Saiuk din reprezentativa țării) și numai cu Kicsid, de care trebuie să te rogi ca să tragă, va fi greu de cucerit titlul mondial — așa cum aspirăm și avem dreptul să aspirăm. Conducerea federației va trebui să analizeze mai cu înțelepciune situația și, împreună cu clubul Steaua, să găsească posibilitatea de a deplasa la München (măcar pentru cele cîteva zile mai grele) și trioul militar căruia regulamentul Universitarelor îi dă dreptul să participe: Gruia, Goran, Marinescu. Altfel, vom face o treabă numai pe jumătate și va fi tristețe mare.

...Evident, toate acestea nu pot fi exhaustive judecăți de valoare. Sînt numai frînturi din niște discuții înfiripate cu un vecin și musafir într-o duminică fără fotbal, sau cu mine însumi într-o dimineață de luni.

G. MITROI

În Japonia, studenții sînt supuși — în orele de educație fizică și sanitară — la dificile teste și probe de forță. Dar despre asemenea aspecte puteți citi mai multe în numărul nostru următor, cînd vom publica reportajul „SUMO, KENDO ȘI KARATE“.

etc

2000 ANI DE PUBLICITATE

Marele bussiness al secolului nostru — publicitatea — își găsește originea, încă nedovedită prin mărturii directe, din îndepărtatele timpuri ale trocului, iar din

Afiș-reclamă a unui film comic polonez realizat de renumitul grafician Lenica.

punct de vedere documentar de cel puțin 2000 de ani. Două recente lucrări, „Istoria publicității" **de PHILIPPE SCHUWER și** „Persuasiunea insinuantă" **de VANCE PACKARD, permit o amplă retrospectivă din care spicuim :**

● În Grecia antică exista funcția publică a crainicului care, pe lîngă știrile cu caracter politic sau religios, făcea uneori și anunțuri cu caracter comercial. Discipol al lui Hermes, zeul comerțului și... hoților, crainicul avea o piatră anume rezervată în mijlocul unei piețe. Era prima agenție de publicitate.

● Denumiți „proecones", crainicii romani erau descriși de Horațiu ca „atrăgînd mulțimea spre mărfurile de vînzare", **în timp ce o epigramă a lui Martial pomenea strigătele vînzătorilor de chibrituri, afumături sau tarte. La Pompei se mai poate admira reclama vînzătorului de stofă — Vecillius Verelundus.**

● În secolul XII, crainicul, depinzînd de autoritatea regală, plătește un impozit statului fiind remunerat de particularii interesați. La Paris, sub conducerea lui Simon de Poissy, apare prima corporație a crainicilor, împărțiți în două sectoare de activitate : malul stîng și cel drept al Senei.

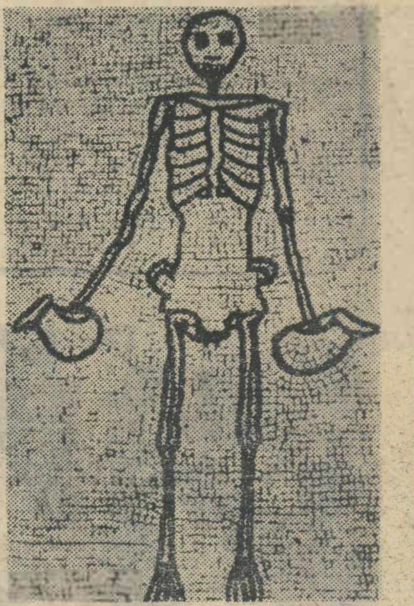
● Invenția tipografului pune la îndemîna publicității materialele imprimate. Primul catalog de cărți apare la Frankfurt în 1500, primul afiș este consacrat lansării unei cărți engleze și poartă inscripția : „a nu se rupe". **În Franța primul afiș datează din 1482, iar primul afiș ilustrat din 1593.**

● Cea dintîi expresie teoretică a publicității o dă Montaigne care, în Eseurile **sale, relatează intenția tatălui lui de a iniția un birou la care cei interesați să poată găsi răspuns cererilor lor :** „Eu vreau să vînd perle. Eu vreau să cumpăr perle. Cutare vrea o bună companie pentru o călătorie la Paris. Cutare să angajeze un servitor. Un asemenea serviciu de întrajutorare ar aduce mari ușurințe comerțului și tuturor nevoilor oamenilor care necunoscîndu-și-le trec unii pe lîngă alții fără a se putea servi reciproc." **Treizeci de ani mai tîrziu, în 1611, sir Arthur Georges și sir Walter Cope creează primul „birou de adrese", iar în 1612 Renaudot obține din partea regelui Ludovic al XIII-lea autorizația creării unui birou asemănător, transformat 17 ani mai tîrziu în prima agenție de reclame.**

● Industrializarea publicității cucerește în primul rînd presa de interes general și creează primele gazete consacrate în întregime reclamelor cum a fost „La Presse" (1836), care și-a asigurat colaborarea unor foiletoniști de renume ca Balzac, Alexandre Dumas, Georges Sand și Eugène Sue. În 1845 apare Societatea generală a anunțurilor, precursoarea vestitei agenții HAVAS. În același an unul din conducătorii „Figaro"-ului constată cu satisfacție : „Iată cel mai bun număr pe care l-am scos vreodată : nu există un rînd pentru care să nu fi primit bani". **În 1937 rubrica de publicitate radiofonică Radio-Cité lansează sloganurile celebre :** „Le fourreur qui fait fureur", „Le chausseur sachant chausser" **datorate colaborării unor scriitori ca Robert Desnos, Armand Salacrou sau Sacha Guitry.**

● Deși în Franța 27.000 de persoane lucrează pentru publicitate, iar cifra de afaceri a acesteia reprezintă trei miliarde de franci, țara de origine a publicității este doar a opta pe plan mondial, depășită de S.U.A., R. F. a Germaniei, Anglia, Olanda, Japonia, Italia și Grecia. Publicitatea americană bate toate recordurile : ziarele de duminică apar în 350 de pagini, majoritatea publicitare; programele radioului și televiziunii sînt literalmente sufocate de anunțuri ; sociologi, psihologi, psihiatri, psihanaliști se înregimentează în instituții speciale destinate sondajelor de opinie și descoperirii celor mai bune mijloace de persuasiune a cumpărătorului, chiar împotriva vointei sale. O anchetă făcută cu ajutorul filmărilor asupra a 5338 de cumpărătoare în 250 de magazine a dus la concluzia că doar atunci cînd clipirile genelor se reduc de la 32 la 14 pe minut, cumpărătorul se dovedește interesat de o marfă.

Dar ajunge ! Prea multă publicitate pentru publicitate !

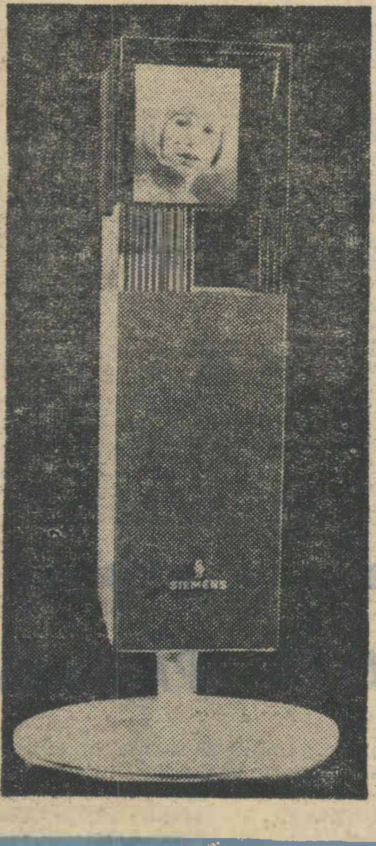
„Mozaicul scheletului" — reclamă a unui restaurant roman, găsită la Pompei (79 e.n.)

FLASH

● O robă de avocat inspirată din moda „mini-jupelor" a făcut recent senzație la Palatul de Justiție francez. D-na Genevieve Didry, 25 ani, înaltă, blondă, atrăgătoare, a venit cu această robă „revoluționară" la una din conferințele baroului, provocînd nemulțumirea confraților scandalizați. A schimba un singur nasture la robă, i s-a spus, este o afacere de stat. Numai o decizie a Consiliului de miniștri poate permite o modificare. „Toți sîntem avocați ; nu e cazul să creăm o situație specială pentru femei" — a spus răspicat președintele baroului. Nu știm cum va ieși din încurcătură tînăra avocată... Moda își cere drepturile !

● Un automobil „Austin Cambridge" cumpărat în 1938 cu 172 de lire a fost recent vîndut cu 1350 lire. Valoarea bătrînei mașini provine însă din faptul că a aparținut lui Winston Churchill și poartă pe tabloul de bord semnătura acestuia. Or, se știe, omul de stat nu semna decît propriile tablouri, realizate ca pictor amator.

● În fotografie, unul din primele telefoane cu televiziune produse în lume, prezentat la tîrgul industrial de la Hanovra. Transmisia sunetului și imaginii se face prin cabluri obișnuite de telefon.

UMOR CU LINGURIȚA

PERLE...

...auzite și citite la examenele de literatură universală la Facultatea de filologie din Timișoara. AUTENTICITATE GARANTATĂ.

— *Tema Alcadelui din Zalameea din Calderon este o temă pe viață și pe moarte.*

— *Giordano Bruno în momentul în care a ars pe rug a spus : „Pămîntul se mișcă"*

— *Electra își sinucide mama. Egist era amantul Electrei*

— *Hefaistos a fost un centaur Herodot amintește despre războiul lui*

— *Ciclopul avea un ochi pentru că celălalt i l-a scos Ulise*

— *Misterele medievale se mai numesc farse sau pharsalii.*

— *Mistral a fost un trubadur medieval care a luat premiul Nobel*

— *...Inimosul rege Henric al VIII-lea, care-și ucidea deopotrivă nevestele și supușii*

— *Umaniști italieni : Pico de la Mantua și Fasco de Gama.*

MUZICA POP

„Mothers of Invention" *(„Mamele invenției"), așa se numește formația de muzică „pop" pe care v-o prezentăm în fotografie. Condusă de Frank Zappa, a cărui figură seamănă surprinzător cu unul din frații Marx — celebrii comici americani — echipa cuprinde 8 artiști. Vîrsta medie — 30 de ani. Nu e vorba deci de niște adolescenți furioși. Muzica lor ține de șansonetă, de jaz-ul liber (free jazz) și de clasici ; o orgie a genurilor, a ritmurilor vii și mai ales a parodiei. Imitarea grotescă a melodiilor de succes, consacrate, primează. Primul lor disc s-a vîndut în 200 000 exemplare, dar a fost interzis la toate posturile de radio americane, al doilea disc „Absolut liberi", a*

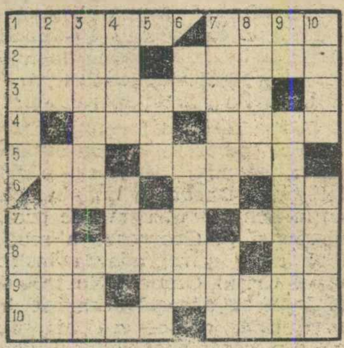
ajuns la 120 000 Ceea ce înseamnă „pop" la această formație este umorul gras, dus pînă la autosatiră. Zappa, obligat să se sacrifice zeului publicității, pozează deghizat în... domnișoară Și totuși nu e vorba de simpli bufoni

FOTBAL CUVÎNT CU CUVÎNT

ORIZONTAL : 1. Gol pentru RAPID în deplasare — Înaintași naționali. 2. Marchează un fel de egalitate — Anticameră la C M 3. Marcat o dată cu fluierul final. 4 FARUL îl folosește în deplasare — Adevărați stîlpi... vii 5. CRIȘUL de odinioară — A desfășura o acțiune. 6. Din neamul oscilor — Zboară de la un centru la altul (abr.) — Curse ! 7. Component în limbaj specific — Cu plămîni buni (abr.) — Pitic stricto-senso. 8. Actele unui meci (sing.) — Număr redus. 9. Accesoriu la balcon — Stoper la RAPID 10. Prezent la orice întîlnire amicală — A da o valoare de suprafață.

VERTICAL : 1 PETROLUL... —... Ploiești. 2. Le-au trecut apele — STEAUA în deplasare 3. Un joc cu nerv (sic !) — Tras 4. Diminutiv franțuzit — Terci. asta e ! 5. Egalitate, de obicei, de la început — Sprint cu sonor (interj.) 6. Un oarecare gen ! — Fac galerie. 7. STEAGUL ROȘU — A ține (arh.). 8. Creator... de goluri — Respingere. 9. Cap... și gol — Chibiț interesat al FARULUI. 10. Acasă la C.S.M.S. — Cresc viitorii titulari ai UNIVERSITĂȚII.

T. MICHINICI

Nota redacției

ETC. este o prescurtare pe care o folosim pentru a lăsa să se înțeleagă că știm mai mult decît spunem